VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2010. gada 1. jūlijā *

Lieta T-62/08

ThyssenKrupp Acciai Speciali Terni SpA, Terni (Itālija), ko pārstāv T. Saloniko [*T. Salonico*], Dž. Pelegrino [*G. Pellegrino*], Dž. Pelegrino [*G. Pellegrino*] un Dž. Barone [*G. Barone*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv K. Žiolito [*C. Giolito*] un Dž. Konte [*G. Conte*], pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību atcelt Komisijas 2007. gada 20. novembra Lēmumu 2008/408/EK par valsts atbalstu C 36/A/06 (ex NN 38/06), ko Itālija sniegusi uzņēmumiem

* Tiesvedības valoda — itāļu.

ThyssenKrupp, *Cementir* un *Nuova Terni Industrie Chimiche* (OV 2008, L 144, 37. lpp.).

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*] (referents), tiesneši M. Preks [*M. Prek*] un V. M. Čuke [*V. M. Ciucă*],

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 1. jūlija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Itālijas Republika tika nacionalizējusi elektroenerģijas nozari ar 1962. gada 6. decembra Likumu Nr. 1643, izveidojot *Ente nazionale per l'energia elettrica* (*ENEL*) un nododot tai elektroenerģijas nozares uzņēmumus (1962. gada 12. decembra *GURI*

Nr. 316, 5007. lpp.; turpmāk tekstā — "Likums Nr. 1643/62"). Ar šo likumu Itālijas Republika uzticēja *ENEL* monopolu valsts teritorijā veikt elektroenerģijas — neatkarīgi no tās ražošanas veida — ražošanu, importu un eksportu, transportēšanu, transformēšanu, izplatīšanu un pārdošanu, tomēr nosakot noteiktus izņēmumus.

2 Saskaņā ar Likuma Nr. 1643/62 4. panta 6. punktu uzņēmumi, kas ražo elektroenerģiju galvenokārt pašu patēriņam (turpmāk tekstā — "pašražotāji"), neietilpst nacionalizācijā un var paturēt savus enerģijas ražošanas aktīvus.

3 Šajā laikā *Terni*, kas bija sabiedrība, kuras lielākā daļa akciju piederēja valstij, darbojās metalurģijas, ķīmisko produktu un cementa ražošanas nozarēs. Turklāt tai piederēja hidroelektrostacija, kuras saražotā elektroenerģija tika izmantota uzņēmumu ražošanas procesos.

4 Kaut arī *Terni* bija pašražotājas statuss, tās elektroenerģijas aktīvi tika nacionalizēti, jo tai bija stratēģiska nozīme Itālijas apgādē ar elektroenerģiju.

5 Ar Itālijas Republikas prezidenta 1963. gada 21. augusta Dekrētu Nr. 1165 par visu organizēto īpašumu nodošanu *ENEL*, kuri paredzēti darbībām, kas izklāstītas Likuma Nr. 1643/62 1. panta pirmajā daļā un kuras veic "*Terni*: *Società per l'Industria e l'Elettricità*" *SpA* (1963. gada 31. augusta *GURI* Nr. 230 kārtējais pielikums, 58. lpp.; turpmāk tekstā — "Dekrēts Nr. 1165/63"), Itālijas Republika piešķīra *Terni* kompensāciju par elektroenerģijas aktīvu nodošanu, nosakot tai preferenciālu elektrības tarifu (turpmāk tekstā — "*Terni* tarifs"), ko bija paredzēts piemērot no 1963. gada līdz 1992. gadam.

6 *Terni* 1964. gadā tika sadalīta trijos uzņēmumos: tērauda ražotājs *Terni Acciai Speciali*, ķimikāliju ražotājs *Nuova Terni Industrie Chimiche* un cementa ražotājs *Cementir* (turpmāk tekstā kopā — "bijušās *Terni* sabiedrības"). Šos uzņēmumus vēlāk privatizēja un nopirka attiecīgi *ThyssenKrupp*, *Norsk Hydro* un *Caltagirone*, līdz ar to tika izveidotas attiecīgi *ThyssenKrupp Acciai Speciali Terni SpA*, *Nuova Terni Industrie Chimiche SpA* un *Cementir SpA*, kuras turpināja lietot *Terni* tarifu.

7 Ar 1991. gada 9. janvāra Likumu Nr. 9 par jaunā Valsts enerģētiskas plāna aktualizēšanas reglamentēšanu: institucionālie aspekti, hidroelektrostacijas un tīkli, ogļūdeņraži un ģeotermiskā enerģija, pašražotāji un finanšu noteikumi (1991. gada 16. janvāra *GURI* Nr. 13 kārtējais pielikums, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "Likums Nr. 9/91"), Itālijas Republika tika pagarinājusi pastāvošās hidroelektriskās koncesijas līdz 2001. gada 31. decembrim, kas ir koncesijas, uz kuru pamata darbojas sabiedrības, kas izmanto publiskos ūdens resursus elektroenerģijas ražošanai.

8 Ar minētā likuma 20. panta 4. punktu Itālijas Republika preferenciālo tarifu līdz 2001. gada 31. decembrim pagarināja arī *Terni*. Turpmākajos sešos gados (2002–2007) bijušajām *Terni* sabiedrībām subsidētās enerģijas relatīvais daudzums bija pamazām jāsamazina (pakāpeniska samazināšana), lai līdz 2007. gada beigām tarifa priekšrocību vairs nebūtu.

9 Likumu Nr. 9/91 Itālijas iestādes paziņoja Komisijai, kura 1991. gada 6. augustā pieņēma lēmumu necelt iebildumus (Lēmums par valsts atbalstu NN 52/91; turpmāk tekstā — "1991. gada 6. augusta lēmums").

10 Ar 1999. gada 16. marta Likumdošanas dekrētu Nr. 79 par Direktīvu 96/92/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (1999. gada 31. marta *GURI* Nr. 75, 8. lpp.; turpmāk tekstā — "Dekrēts Nr. 79/99"), Itālijas Republika pagarināja pastāvošās hidroelektriskās koncesijas. Minētā dekrēta 12. panta 7. un 8. punktā ir paredzēts:

"7. Koncesijas, kas ir izbeigušās vai kas beigsies vēlākais 2010. gada 31. decembrī, tiek pagarinātas līdz šim datumam, un šo attiecīgo koncesiju īpašnieki, neesot nepieciešamībai izdot administratīvu aktu, turpina savu darbību, informējot cedējošo administrāciju 90 dienu laikā no šī dekrēta stāšanās spēkā [..]

8. Saistībā ar koncesijām, kuru beigšanās ir paredzēta pēc 2010. gada 31. decembra, ir piemērojami koncesiju aktā paredzētie beigšanās noteikumi."

11 Saskaņā ar 2005. gada 14. marta Dekrētlikuma Nr. 35 par neatliekamajiem pasākumiem saistībā ar Rīcības plānu ekonomiskajai, sociālajai un teritoriālajai attīstībai (2005. gada 16. marta *GURI* Nr. 62, 4. lpp.), kas pārveidots 2005. gada 14. maija likumā Nr. 80 (turpmāk tekstā — "Likums Nr. 80/05"), 11. panta 11. punktu Itālijas Republika vēlreiz tika pagarinājusi *Terni* tarifu līdz 2010. gadam, un šis pasākums tika piemērots no 2005. gada 1. janvāra (turpmāk tekstā — "apstrīdētais pasākums"). Likumā Nr. 80/05 ir precizēts, ka līdz 2010. gadam attiecībā uz piegādātajiem elektroenerģijas daudzumiem (kopā 926 GWh trijām sabiedrībām *Terni*) un cenām (1,32 centi/kWh) bijušajām sabiedrībām *Terni* tiks piemērots tāds pats režīms kā līdz 2004. gada 31. decembrim. Nedaudz vēlāk hidroelektriskās koncesijas tika vispārējā veidā pagarinātas ar 2005. gada 23. decembra Likumu Nr. 266 līdz 2020. gadam.

12 Uzzinājusi par šo pagarināšanas pasākumu citas lietas izmeklēšanas ietvaros, Komisija ar 2005. gada 23. decembra vēstuli pieprasīja Itālijas iestādēm informāciju, un tās nosūtīja atbildes vēstuli 2006. gada 24. februārī, kurai sekoja divas citas vēstules 2006. gada 2. martā un 27. aprīlī.

13 Ar 2006. gada 19. jūlija vēstuli Komisija informēja Itāliju par savu lēmumu uzsākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru. Komisijas lēmums uzsākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 214, 5. lpp.), un Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt apsvērumus par minētajiem pasākumiem.

14 Itālijas Republika iesniedza savus apsvērumus ar 2006. gada 25. oktobra vēstuli un ar 2006. gada 9. novembra un 7. decembra vēstulēm tā sniedza papildu informāciju.

15 Komisija saņēma apsvērumus no ieinteresētajām personām. Tā tos pārsūtīja Itālijai, dodot tai iespēju atbildēt. Itālijas apsvērumi tika saņemti ar 2006. gada 22. decembra vēstuli.

16 Komisija pieprasīja papildu informāciju ar 2007. gada 20. februāra vēstuli, un Itālija to nosūtīja ar 2007. gada 16. aprīļa, 10. maija un 14. maija vēstulēm.

17 2007. gada 20. novembrī Komisija pieņēma Lēmumu par valsts atbalstu C 36/A/06 (ex NN 38/06), ko Itālija sniegusi uzņēmumiem *ThyssenKrupp*, *Cementir* un *Nuova Terni Industrie Chimiche* (OV 2008, L 144, 37. lpp.; turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums").

18 Apstrīdētā lēmuma 163. apsvērums ir formulēts šādi:

"Komisija uzskata, ka [Itālijas Republika], pārkāpjot [EKL] 88. panta 3. punktu, ir nelikumīgi īstenojusi noteikumus, kas paredzēti 11. panta 11. punktā Dekrētlikumā Nr. [35]/2005, kurš pārveidots par Likumu [Nr. 80/05], trijiem bijušajiem *Terni* uzņēmumiem paredzot izdarīt grozījumus tiem piešķirtajā preferenciālajā elektroenerģijas piegādes tarifā un pagarinot šā tarifa režīma darbības ilgumu līdz 2010. gadam. Komisija uzskata, ka šāds pasākums, kas uzskatāms par vienkāršu darbības atbalstu, neatbilst nevienai EK līgumā minētajai atkāpei un tāpēc nav saderīgs ar kopējo tirgu. Tāpēc tā iepriekš minētā pasākuma daļa, kas vēl nav piešķirta vai izmaksāta, nav jāīsteno. Jau izmaksātais atbalsts ir jāatmaksā. Summas, kas saņēmējiem būtu piešķirtas saskaņā ar Likumu [Nr. 9/91] 2005., 2006. un 2007. gadā, var atskaitīt no kopējās atmaksājamās summas."

19 Apstrīdētā lēmuma rezolutīvajā daļā ir šādas tiesību normas:

"*1. pants*

1. Valsts atbalsts, ko [Itālijas Republika] sniegusi *ThyssenKrupp*, *Cementir* un *Nuova Terni Industrie Chimiche*, nav saderīgs ar kopējo tirgu.

2. Valsts atbalsts, ko [Itālijas Republika] sniegusi *ThyssenKrupp*, *Cementir* un *Nuova Terni Industrie Chimiche*, bet kas vēl nav izmaksāts, arī nav saderīgs ar kopējo tirgu, un tāpēc to nedrīkst īstenot.

2. pants

1. [Itālijas Republika] atgūst no saņēmējiem 1. panta 1. punktā minēto atbalstu.

[..]"

Process un lietas dalībnieku prasījumi

20 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas [tagad — Vispārējā tiesa] kancelejā iesniegts 2008. gada 6. februārī, Itālijas Republika cēla šo prasību.

21 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atzīt apstrīdēto lēmumu par prettiesisku un atcelt to pilnībā;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;

— ja nepieciešams, uzdot Komisijai saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 64. un 66. pantu iesniegt saraksti, kuru nosūtīja un saņēma Itālijas iestādes attiecīgi 1991. gada septembrī un novembrī, kā arī veikt jebkuru citu procesa organizatorisko vai izmeklēšanas pasākumu, kas būtu nepieciešams;

vai pakārtoti atcelt apstrīdēto lēmumu:

— atzīt, ka Itālijas Republika tika īstenojusi atbalstu, kas tika piešķirts prasītājai, *Cementir* un *Nuova Terni Industrie Chimiche*, pārkāpjot EKL 88. panta 3. punktu;

— atzīt, ka summas ir jāatgūst no prasītājas, *Cementir* un *Nuova Terni Industrie Chimiche*, un līdz ar to

— uzdot Itālijas Republikai bez kavēšanās atgūt šīs summas un procentus;vai vēl pakārtotāk:

atcelt apstrīdēto lēmumu tiktāl, ciktāl ar to Itālijas Republikai tiek uzdots bez kavēšanās atgūt atbalstu un procentus tiktāl, ciktāl šī atgūšana ir pretrunā vispārējam tiesiskās paļāvības principam.

22 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

23 Prasītāja izvirza četrus pamatus: ar pirmo tiek apgalvots, ka ir ticis pārkāpts 87. panta 1. punkts, ar otro tiek apgalvots, ka netika ievērotas formas būtiskās prasības un tika pārkāpts EKL 87. un 88. pants, jo tika kļūdaini izvērtēts Itālijas iestāžu iesniegtais ekonomiskais pētījums, ar trešo pamatu tiek apgalvots, ka ir ticis pārkāpts EKL 88. panta 3. punkts, un ar ceturto tiek apgalvots, ka ir ticis pārkāpts Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [EKL 88.] panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 14. panta 1. punkts un tiesiskās paļāvības aizsardzības princips.

Par pirmo pamatu, ar kuru tiek apgalvots, ka ir ticis pārkāpts EKL 87. panta 1. punkts

Lietas dalībnieku argumenti

24 Prasītāja apgalvo, ka apgalvo, ka Komisija ir nepamatoti kvalificējusi apstrīdēto pasākumu par valsts atbalstu un līdz ar to uzskatījusi, ka minētais pasākums tai esot bijis jāpaziņo.

25 Tā norāda, ka kompensējošie pasākumi, kurus valsts piešķir, lai atlīdzinātu zaudējumus it īpaši pēc ekspropriācijas, netiek uzskatīts par valsts atbalstu; to Komisija ir atzinusi apstrīdētā lēmuma 70. apsvērumā.

26 Šajā lietā izņēmuma ekspropriācija, kuru piedzīvoja *Terni* 1962. gadā, tai radīja acīmredzami sliktāku konkurētspējas stāvokli salīdzinājumā ar tās konkurentiem, un šis stāvoklis lika likumdevējam, lai novērstu šo nopietno diskrimināciju, *Terni* noteikt kompensēšanas "kritēriju", kas pilnībā atšķiras no tā, kas piešķirts bruto summas kompensācijas formā citiem ekspropriētajiem uzņēmumiem, lai "neizjauktu iekšējo līdzsvaru šajā uzņēmumā", kuram saskaņā ar likumu nebūtu bijusi jāpiedzīvo nacionalizēšana.

27 Tādējādi ar Likumu Nr. 1643/62 *Terni* tika piešķirtas tiesības tajā laikā saņemt finanšu kompensāciju, kas izpaudās speciāla elektroenerģijas piegādes tarifa formā un ar kuru tai tika radīta virtuālā pašražotāja situācija, lai sniegtu ilgtermiņa kompensāciju par jebkādiem papildus iespējamajiem zaudējumiem — kurus bija grūti noteikt

ekspropriācijas laikā —, kurus izraisīja elektroenerģijas cenu izmaiņas, un lai līdz ar to neitralizētu šo izmaiņu iedarbību.

28 Piemērojot šo elastīgo kritēriju, saskaņā ar kuru tika uzturēts paralēlisms starp *Terni* un citiem neekspropriētajiem pašražotājiem, Dekrētā Nr. 1165/63 tika noteikts, ka *Terni* tarifam ir jābūt tādam pašam ilgumam kā neekspropriētajiem pašražotājiem piešķirtajām hidroelektriskajām koncesijām, t.i., līdz 1992. gada 31. decembrim, kad *Terni* hidroelektriskās daļas ekspropriēšanas diskriminējošā iedarbība būs beigusies. *Terni* būtībā būtu bijis jāzaudē koncesijas, ar kurām tiek ļauts izmantot ūdens resursus elektroenerģijas pašražošanai, 1992. gada beigās.

29 Tādējādi definēta kompensācija izriet no trīs faktoriem: elektroenerģijas daudzuma, tās cenas un preferenciālā režīma ilguma. Vienīgi pirmais no šiem faktoriem tika noteikts galīgi, t.i., saskaņā ar *Terni* patēriņu 1961. gadā un prognozēto patēriņa pieaugumu saskaņā ar jau veiktajiem, bet vēl nepabeigtajiem ieguldījumiem 1962. gadā. Cena netiek noteikta pēc apjoma, bet drīzāk pēc tās aprēķināšanas metodes, jo vienīgi cenas elastīgums ļauj nodrošināt atbilstīgumu ar pieņemto kompensēšanas pieeju. Ilgums tika noteikts uz 30 gadiem, nevis tādēļ, ka šīs ilgums ļauj kompensēt ekspropriētā īpašuma vērtību, bet gan tādēļ, ka tas vēl joprojām ir saskaņā ar salīdzināšanas kritēriju ar neekspropriētajiem pašražotājiem hidroelektrisko koncesiju ilgums, kā to ir atzinusi Komisija apstrīdētā lēmuma 18. un 77. apsvērumā.

30 Mērķis cik vien iespējams atjaunot ekonomiskos apstākļus un līdzsvaru, kas *Terni* bija pirms ekspropriēšanas, tika noteikts saistībā ar Itālijas konstitucionālajiem principiem, šajā gadījumā saistībā ar nediskriminācijas principu un principu sniegt

"patiesu" un "pienācīgu un adekvātu" kompensāciju par ekspropriēšanu, un saistībā ar Kopienu tiesību principu aizsargāt brīvu konkurenci, kurš noteikts EKL 4. panta 1. punktā.

31 Sākotnējais kompensēšanas mehānisms arī atbilst principiem, kas paredzēti Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā — "ECPAK") papildprotokola 1. pantā, kā arī Eiropas Cilvēktiesību Tiesas (turpmāk tekstā — "ECT") judikatūrā.

32 Komisija nepamatoti apgalvo, ka šī režīma jebkāda pagarināšana nozīmē sākotnējā mehānisma grozīšanu, kura neapšaubāmi un bez izņēmuma groza šī mehānisma kompensējošo raksturu. Iespējamā kompensēšanas būtības grozīšana ir jāizvērtē, ņemot vērā iepriekš minēto mērķi, kā tas tika definēts.

33 Prasītāja norāda, ka ar 1982. gada 7. augusta Likumu Nr. 529, ar kuru tiek regulētas attiecības starp *ENEL*, vietējām elektroenerģijas sabiedrībām un elektroenerģijas pašražotājiem uzņēmumiem saistībā ar koncesijām par liela mēroga elektroenerģijas dambjiem (1982. gada 13. augusta *GURI* Nr. 222, 5771. lpp.), un ar Likuma Nr. 9/91 24. pantu tika pagarinātas līdz 2001. gada 31. decembrim par labu pastāvošajiem koncesionāriem hidroelektriskās koncesijas, kurām bija jābeidzas 1992. gada beigās, un ka šī pagarināšana, kas bija pilnībā izņēmuma rakstura un kas noteikti nebija paredzama nacionalizēšanas laikā, atkal izvirzīja problēmu par kompensēšanas kritērija, kas tika radīts *Terni*, piemērošanu. Saskaņā ar kompensēšanas metodi, kas definēta Likumā Nr. 1643/62 un Dekrētā Nr. 1165/63, un lai saglabātu paralēlismu starp *Terni* un citiem pašražotājiem, likumdevējs nolēma pagarināt *Terni* tarifu līdz 2001. gada 31. decembrim, pieņemot Likuma Nr. 9/91 20. panta 4. punktu.

34 Prasītāja norāda, ka, pretēji Komisijas apgalvojumam, Likuma Nr. 9/91 20. pantā, kurā ir paredzēta *Terni* tarifa pagarināšana, ir divas tiešas norādes un viena netieša norāde uz pašražotājiem; šī norādes apstiprina, ka minētā tarifa pagarināšana bija obligāts solis Itālijas Republikai, lai ieviestu kompensēšanas "kritēriju", kas paredzēts Likumā Nr. 1643/62.

35 Tā piebilst, ka ar 1991. gada 6. augusta lēmumu Komisija nolēma "necelt iebildumus" pret Likumu Nr. 9/91. Turklāt pieprasījusi no Itālijas Republikas specifisku informāciju par "iespējamo atbalstu, kas tika piešķirts *Ilva* [*Terni* pēctecei] ar samazinātu elektroenerģijas tarifu" un saņēmusi atbildes, ar kurā tika precizēta preferenciālā tarifa patiesā kompensējošā būtība, Komisija saistībā ar to netika sākusi nekādu procedūru. Prasītāja uzskata, ka no tā izriet, ka Komisija tika akceptējusi secinājumu, ka šī pagarināšana bija tiesisks kompensācijas turpinājums, kas tika piešķirts *Terni* ar Likumu Nr. 1643/62 un Dekrētu Nr. 1165/63, un ka tarifa shēma nebija pakļauta Kopienas noteikumiem par valsts atbalstu.

36 Prasītāja atgādina, ka hidroelektriskās koncesijas tika no jauna pagarinātas līdz 2010. gada 31. decembrim ar Dekrēta Nr. 79/99 12. panta 7. punktu, kaut gan *Terni* tarifs netika pagarināts tajā pašā laikā, jo Likumā Nr. 9/91 paredzētā pagarināšana arī noteica pakāpenisku beigšanās shēmu, kurai bija jāsākas līdz ar hidroelektrisko koncesiju beigšanos (t.i., 2001. gada beigās) un jābeidzas 2007. gada beigās. Turklāt elektroenerģijas tirgus liberalizācijai, kura arī tika ieviesta ar Dekrētu Nr. 79/99, arī būtu bijis saskaņā ar tā tiesību normām jāsniedz bijušajām *Terni* sabiedrībām iespēja liberalizētajā tirgū iegūt elektroenerģiju par konkurētspējīgām cenām, kas atbilst ražošanas izmaksām, kuras tai būtu bijušas, ja tās rīcībā būtu palikušas ekspropriētās centrāles.

37 Tomēr 2005. gadā Itālijas elektroenerģijas tirgus liberalizēšana netika radījusi labvēlīgu iedarbību uz konkurences nosacījumiem un bijušās *Terni* sabiedrības atkal nokļuva diskriminējošā situācijā salīdzinājumā ar neekspropriētajiem pašražotājiem, kura lika likumdevējam pieņemt apstrīdēto pasākumu. Prasītāja apgalvo, ka ir acīmredzams, ka tad, kad Itālijas Republika nolēma atkal atlikt hidroelektrisko koncesiju beigšanos līdz 2010. gadam, prasītājai un citām bijušajām *Terni* sabiedrībām jau bija tiesības uz *Terni* tarifa turpināšanu, pat ja tas tika noteikts mazākā un īsākā apjomā nekā šīs koncesijas. Beigu beigās apstrīdētais lēmums paturēja neskartu kompensācijas būtību, saskaņā ar kuru *Terni* tika uztverta kā virtuāls pašražotājs.

38 Prasītāja norāda, ka šis virtuālā ražotāja statuss tika saglabāts citu iemeslu dēļ, ieskaitot arī tad, kad tā sauktais "termiskais uzrēķins" tika piemērots elektroenerģijas tarifam Itālijā, no kura *Terni*, gluži kā visi pašražotāji, bija atbrīvota. Turklāt gan *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa), gan *Consiglio di Stato* (Valsts padome) spriedumos, kas tika pasludināti *in tempore non suspecto* un spriedumos lietās, kuru priekšmets bija cits nekā šajā lietā, tika oficiāli atzinušas paralēlisma un virtuālā pašražotāja kritērija īpašo pamatojumu, kurš bija *Terni* tarifa bāze. Abas šīs augstākās instances tiesas apstiprināja, ka pēc 1992. gada elektroenerģijas tarifam, kuru *Terni* bija jāmaksā *ENEL*, bija jāsastāv no tiem pašiem elementiem kā citu pašražotāju izmaksām. Komisijas iebildums, ka šai interpretācijai nav nozīmes, jo tā neattiecas uz Dekrētu Nr. 1165/63, bet vienīgi uz Likumu Nr. 9/91, ir formāls un tas neatspoguļo faktisko situāciju, jo šajos spriedumos izteiktie secinājumi ir tieši balstīti uz *Terni* piešķirtās kompensācijas pamatojumu nacionalizācijas kontekstā, it īpaši uz Likuma Nr. 1643/62 4. panta un Dekrēta Nr. 1165/63 7. un 8. panta interpretāciju.

39 Komisijas nostāja atklāj pretrunas gan pašā apstrīdētajā lēmumā, gan pretrunas starp lēmumu un aizstāvības rakstu.

40 Prasītāja apgalvo, ka Komisijas apgalvojums, ka "jebkāda iepriekšēja summu vai mehānisma pārskatīšana noteikti maina pasākuma būtību", ir tieši pretrunā tam, ko atzinusi pati Komisija, proti, ka pagarināšanas pamatojums ir "saglabāt paralēlismu salīdzinājumā ar attieksmi pret citiem hidroelektroenerģijas ražotājiem, kuru koncesijas tika pagarinātas" (apstrīdētā lēmuma 92. apsvērums), ka sākotnējais ilgums tika noteikts saskaņā ar hidroelektrisko koncesiju beigšanās datumu (apstrīdētā lēmuma 77. apsvērums) vai ka kompensēšanas metode, kuru 1962. gadā tika izvēlējies Itālijas likumdevējs, bija pamatota tiktāl, ciktāl tā ļāva "novērst risku radīt papildu zaudējumus, kas *Terni* būtu radušies gadu gaitā, piemēram, ja enerģijas cenas paaugstinātos [..]" (apstrīdētā lēmuma 73. apsvērums).

41 Šis pēdējais apgalvojums bija fakta netieša atzīšana, ka zaudējumi, kurus cieta *Terni* pēc ekspropriēšanas, ir cieši saistīti ar potenciālajām priekšrocībām, kuras bija citiem pašražotājiem saistībā ar elektroenerģijas piegādes izdevumiem; līdz ar to ir jāsecina, ka kompensēšanas pagarināšana, kas ir saistīta ar koncesiju beigšanās datuma pagarināšanu, nav jauns pasākums (vai jauns kritērijs), bet vienīgi sākotnējā pasākuma pareiza piemērošana.

42 Vienīgais iemesls, kādēļ apstrīdētajā lēmumā Komisija apstrīdēja *Terni* tarifa kompensējošo raksturu, attiecās vienīgi uz laika aspektu, un šis iemesls atklāj ļoti formālistisku pieeju, kas nav saderīga ne ar Itālijas tiesību aktu interpretēšanas noteikumiem, kuri atzīst likumdevēja nodoma nozīmīgumu, ne ar "vērtējumu pēc būtības",

kuru ir akceptējusi gan Komisija, gan arī kas ir akceptēts Kopienu judikatūrā saistībā ar tostarp EK līguma tiesību normu piemērošanu.

43 Prasītāja apgalvo, ka, līdzko tiek atzīts, ka kompensācija nesastāvēja no ekspropriēto aktīvu aktualizētas izvērtēšanas, bet tai bija jāuztur *Terni* ekonomiskais un finanšu līdzsvars elektroenerģijas izmaksu ziņā, pielīdzinot šo sabiedrību virtuālam pašražotājam, vairs nav pieļaujams apgalvot, ka vienam no mainīgajiem lielumiem ir jāpaliek nemainīgam, ja faktors, uz kuru tas tika sākotnēji balstīts, mainās. Prasītāja uzskata, ka tas nozīmē, ka, gluži kā *Terni* piegādātās elektroenerģijas cenai (t.i., *Terni* tarifam) bija jāseko *ENEL* tarifu tendencei, tāpat tiesību gūt labumu no šī tarifa ilgums tika mainīts, lai atspoguļotu izmaiņas hidroelektrisko koncesiju beigšanās datumā, kas tad bija 2001. gada 31. decembris. Vienīgā atšķirība ir tā, ka, lai gan cenu variācija bija skaidri un tieši norādīta Dekrēta Nr. 1165/63 8. pantā tādā ziņā, ka *ENEL* piemēroto cenu variācijas bija normāls, paredzams pasākums tad, kad šīs noteikums tika pieņemts, atšķirība ilgumā netika tieši norādīta, jo neviens nevarēja paredzēt 30 gadus uz priekšu, ka likumdevējs nolems pagarināt koncesiju ilgumu.

44 Visbeidzot Komisija pieļauj vēl vienu kļūdu argumentācijā, apgalvojot, ka, ja *Terni* nebija apmierināta ar kompensāciju, tai būtu bijis tā jāapstrīd saskaņā ar Likuma Nr. 1643/62 5. panta 5. punktu. Komisija netika ņēmusi vērā, ka, ņemot vērā metodes, saskaņā ar kuru *Terni* tiek piešķirts preferenciālais tarifs, ļoti specifisko raksturu un elastīgumu, *Terni* nebija intereses apstrīdēt šī tarifa atbilstīgumu. Prasītāja piebilst, ka attiecīgā tiesību norma bija piemērojama vienīgi gadījumos, kad par ekspropriēšanu tika kompensēts naudā, nevis ar preferenciālo tarifu, kā tas bija *Terni* gadījumā.

45 Komisija apgalvo, ka prasītājas izvirzītais pamats ir jānoraida kā balstīts uz kļūdainu premisu, un apstrīd, ka šajā lietā tās nostājā būtu pieļautas pretrunas.

46 Komisija atgādina, ka apstrīdētajā lēmumā ir norādīts, ka *Terni* tarifs tika piešķirts precīzā veidā uz noteiktu laiku saskaņā ar Dekrēta Nr. 1165/63 6. pantu, t.i., līdz 1992. gada 31. decembrim. No šīm tiesību normām skaidri izriet, ka kompensēšanas nolūkos *Terni* tarifs tika piešķirts uz periodu, kas tika galīgi noteikts ekspropriēšanas brīdī, un šis termiņš, iespējams, tika noteikts, ņemot vērā *Terni* hidroelektriskās koncesijas atlikušo ilgumu, kas bija fundamentāls elements, lai noteiktu ekspropriētās koncesijas vērtību.

47 Komisija apgalvo, ka ne Likums Nr. 1643/62, ne Dekrēts Nr. 1165/63 nav nekādā mērā saistījis *Terni* tarifa pagarināšanu ar citu pašražotāju neekspropriēto hidroelektrisko koncesiju pagarināšanu, nosakot automātisku minētā tarifa pagarināšana minēto hidroelektrisko koncesiju atjaunošanas vai pagarināšanas gadījumā. Komisija uzskata, ka, pat ja būtu iespējams, ka Itālijas likumdevējs paredzēja hidroelektrisko koncesiju beigšanos, nosakot *Terni* tarifa ilgumu, nav noliedzams tas, ka Likuma Nr. 1643/62 formulējums norāda vienīgi uz likumdevēja nodomu sniegt kompensāciju *Terni* (par hidroelektriskās koncesijas ekspropriāciju) nevis ar bruto naudas maksājumu, bet ar elektroenerģijas piegādi par samazinātu tarifu uz noteiktu laika posmu (kas vēlāk tika noteikts ar Dekrētu Nr. 1165/63).

48 Komisija uzsver, ka saskaņā ar Itālijas judikatūru interpretācijas kritērijs, saskaņā ar kuru likums ir jāinterpretē atbilstoši tā formulējuma parastajai nozīmei, prevalē pār jebkuru citu kritēriju, ja formulējums ir nepārprotams. Šo principu parasti piemēro Kopienas tiesas.

49 Dekrēta Nr. 1165/63 interpretācija, kuru aizstāv Komisija, nekādā veidā nav pretrunā prasītājas norādītajiem *Corte suprema di cassazione* un *Consiglio di Stato* spriedumiem. Šie spriedumi nav balstīti uz šī dekrēta sākotnējo tekstu, bet gan uz noteikumiem, kuri tika piemēroti pēc *Terni* tarifa pagarināšanas, kura tika paredzēta Likumā Nr. 9/91. Ir acīmredzams, ka šie spriedumi attiecas uz tiesību normām, kas izklāstītas Likumā Nr. 1643/62 un Dekrētā Nr. 1165/63 tikai tiktāl, ciktāl ar Likumu Nr. 9/91 tās tika pagarinātas un padarītas par piemērojamām pēc 1992. gada 31. decembra. Komisija apgalvo, ka šie spriedumi iestājas pret prasītājas izvirzīto nostāju.

50 Saistībā ar Likumu Nr. 9/91 apstrīdētajā lēmumā ir vienkārši norādīts, ka, pamatojoties uz Itālijas iestāžu iesniegto informāciju, Komisija uzskatīja, ka lēmums pagarināt *Terni* tarifu līdz 2001. gadam (ar pakāpenisku šī tarifa izbeigšanu no 2002. gada līdz 2007. gadam) tika pieņemts, ņemot vērā gandrīz vienlaikus hidroelektrisko koncesiju pagarināšanu. Tomēr no attiecīgā likuma formulējuma izriet, ka tas netika saistījis *Terni* tarifa pagarināšanu ar citu pašražotāju hidroelektrisko koncesiju pagarināšanu, un apgalvojums, ka *Terni* tarifa pagarināšana bija "nepieciešama", ir acīmredzami nepamatots, ņemot vērā Likumu Nr. 1643/62 un Dekrētu Nr. 1165/63.

51 Nav nekāda iemesla uzskatīt, ka minētā tarifa, kas tika 2005. gadā piešķirts ar apstrīdēto pasākumu, pagarināšana būtu konkrēti saistīta ar koncesijas pagarināšanu, kas sešus gadus iepriekš tika piešķirta ar Dekrētu Nr. 79/99. Papildus tam, ka apstrīdētā pasākuma formulējumā nav nekādas norādes šajā sakarā, ir jānorāda, ka būtu grūti saprast, kādēļ, ja faktiskais nodoms bija pieskaņot *Terni* tarifu hidroelektrisko koncesiju beigšanās datumam, likumdevējs gaidīja sešus gadus, lai pagarinātu šo tarifu. Šo neatbilstību atklāj fakts, ka dažus mēnešus pirms *Terni* tarifa pagarināšanas Likums Nr. 266/05 no jauna pagarināja hidroelektriskās koncesijas (līdz 2020. gadam), tomēr neparedzot līdzīgu pagarināšanu *Terni* tarifam.

52 Tieši pretēji, no Likuma Nr. 80/05 izriet, ka labvēlīgo tarifu, tostarp *Terni* tarifa, pagarināšana tika piešķirta vispārēji, lai "ļautu attiecīgo uzņēmumu ražošanas attīstību un restrukturēšanu"; šo mērķi Itālijas iestādes tieši apstiprināja administratīvās procedūras laikā.

53 Komisija norādīja, ka, lai gan Dekrētā Nr. 1165/63 bija paredzēta automātiska *Terni* tarifa pagarināšana gadījumā, ja tiks pagarinātas citu pašražotāju koncesijas, tas bija pretrunā principam, atbilstoši kuram kompensācija par īpašuma ekspropriāciju ir jānosaka, ņemot vērā tirgus vērtību ekspropriācijas brīdī (vērtība, kas koncesijas ekspropriācijas gadījumā ir atkarīga arī no šīs koncesijas atlikušās vērtības). Tiklīdz kompensācija ir tikusi noteikta, ņemot vērā ekspropriētā īpašuma vērtību, šī kompensācija nevar tikt grozīta *ex post*, pamatojoties uz vēlākajām variācijām (uz augšu vai uz leju) īpašumā vērtībā atkarībā no likumdevēja veiktajiem grozījumiem vai regulatīvajiem grozījumiem.

54 *Terni* kompensēšanas metodes izvēle neimplicē neierobežotas vai mūžīgas tiesības uz preferenciālā tarifa uzturēšanu, un Komisija norāda, ka tā nesaprot, kādā veidā prasītājas piedāvātā interpretācija ir apstiprināta ECT judikatūrā.

Vispārējās tiesas vērtējums

55 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru "atbalsta" kvalifikācija EKL 87. panta 1. punkta izpratnē ir atkarīga no visu šajā noteikumā paredzēto nosacījumu izpildes (skat. 1990. gada 21. marta spriedumu lietā C-142/87 Beļģija/Komisija, saukts "Tubemeuse",

Recueil, I-959. lpp., 25. punkts, un 2008. gada 1. jūlija spriedumu apvienotajās lietās C-341/06 P un C-342/06 P *Chronopost* un *La Poste*/*Ufex* u.c., Krājums, I-4777. lpp., 121. punkts).

56 Pirmkārt, tam jābūt saistītam ar valsts intervenci vai valsts līdzekļu izmantošanu. Otrkārt, šai intervencei jābūt tādai, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Treškārt, šim pasākumam jābūt tādam, ar ko tiek radīta priekšrocība tā saņēmējam. Ceturtkārt, tam jābūt tādam, ar ko tiek izkropļota konkurence vai arī tiek radīti draudi to izkropļot (Tiesas 2006. gada 30. marta spriedums lietā C-451/03 *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, Krājums, I-2941. lpp., 56. punkts, un iepriekš 47. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Chronopost* un *La Poste*/*Ufex* u.c., 122. punkts).

57 Ir jāatgādina, ka pasākumi, ar kuriem dažādos veidos tiek samazinātas uzņēmuma budžeta parastās izmaksas un kas tādēļ ir pielīdzināmi subsīdijām, ietver priekšrocību EKL 87. panta 1. punkta nozīmē (Tiesas 1961. gada 23. februāra spriedums lietā 30/59 *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg*/Augstā iestāde, *Recueil*, 1. lpp., 39. punkts; 1999. gada 29. jūnija spriedums lietā C-256/97 *DM Transport*, *Recueil*, I-3913. lpp., 19. punkts, un 2004. gada 14. septembra spriedums lietā C-276/02 Spānija/Komisija, Krājums, I-8091. lpp., 24. punkts), tostarp preču vai pakalpojumu piegādi ar izdevīgiem nosacījumiem (skat. Pirmās instances tiesas 2004. gada 16. septembra spriedumu lietā T-274/01 *Valmont*/Komisija, Krājums, II-3145. lpp., 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

58 Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētais pasākums nevar tikt kvalificēts par valsts atbalstu tiktāl, ciktāl neesot izpildīts nosacījums par priekšrocības piešķiršanu labuma guvējiem, jo minētajam pasākumam ir vienīgi kompensējošs raksturs.

59 Nav strīda par to, ka uzņēmumiem sniegti noteikti kompensāciju veidi nav valsts atbalsts.

60 Tādējādi 1988. gada 27. septembra spriedumā apvienotajās lietās no 106/87 līdz 120/87 *Asteris* u.c. (*Recueil*, 5515. lpp., 23. un 24. punkts) Tiesa precizēja, ka valsts atbalsta juridiskā būtība ir pavisam atšķirīga no zaudējumu atlīdzināšanas būtības, ko valsts iestādēm eventuāli vajadzētu maksāt privātpersonām, kompensējot zaudējumus, ko tās varētu būt tām radījušas, un ka šī zaudējumu atlīdzināšana tādēļ nav valsts atbalsts EKL 87. un 88. panta nozīmē.

61 Tiesa arī ir norādījusi, ka, ja uzņēmumam piešķirtās sabiedriskās subsīdijas, kas tieši nepieciešamas, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu saistības, ar nolūku atlīdzināt izdevumus, kas radušies, šīs saistības izpildot, atbilst noteiktiem nosacījumiem, šādas subsīdijas neietilpst EKL 87. panta 1. punkta regulēšanas sfērā (Tiesas 2003. gada 24. jūlija spriedums lietā C-280/00 *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, *Recueil*, I-7747. lpp., 94. punkts).

62 Komisija norāda, ka valsts piešķirta kompensācija par aktīvu ekspropriēšanu parasti nav valsts atbalsts (apstrīdētā lēmuma 70. apsvērums).

63 Apstrīdētais pasākums sastāv no pirmā pasākuma pagarināšanas, ar kuru *Terni* tika piešķirts preferenciālais tarifs saistībā ar elektroenerģijas piegādi, un šī kompensācija tika piešķirta pēc šīs sabiedrības hidroelektroenerģijas struktūrvienības nacionalizēšanas.

64 Dekrēta Nr. 1165/63 6. pants, kurā ir definēta šī kompensācija, ir formulēts šādi:

"*ENEL* ir jāpiegādā *Terni* [..] 1 025 000 000 kWh (viens miljards divdesmit pieci miljoni) katru gadu ar jaudu 170 000 kW (simt septiņdesmit tūkstoši), elektroenerģijas daudzums, kuru 1961. gadā izmantojusi *Terni* [..] savām darbībām, kuras nav iekļautas to starpā, kas paredzētas Likuma Nr. 1643[/62] 1. pantā, un 595 000 000 kWh (piecsimt deviņdesmit pieci miljoni) gadā ar vidējo papildu jaudu 100 000 kW (simts tūkstoši), par darbībām, kas ir realizēšanas procesā Likuma Nr. 1643[/62] spēkā stāšanās datumā.

Šīm piegādēm ir jānotiek līdz 1992. gada 31. decembrim piegādes punktos, kuri atrodas netālu no *Terni* telpām, kas ir noteikts pušu kopējā vienošanās."

65 Šis elektroenerģijas apjoms, kas ir jāpiegādā saskaņā ar preferenciālo tarifu un kas ir definēts Dekrēta Nr. 1165/63 7. pantā, ir formulēts šādi:

"Saistībā ar 1 025 000 000 kWh piegādi [..] gadā piegādes cena par kWh piegādāšanu tiks noteikta atkarībā no vidējās iekšējās cesijas cenas 1959–1961. periodā, kura tika piemērota *Terni* elektroenerģijas ražošanas struktūrvienībā [..] attiecībā pret sabiedrības struktūrvienībām citās nozarēs.

Saistībā ar elektroenerģijas daudzumu, kuru patērēs *Terni* [..] un kas pārsniegs no 1 025 000 000 kWh gadā līdz 595 000 000 kWh gadā, iepriekšējā daļā minētā cena tiks paaugstināta par 0,45 [Itālijas] lirām par kWh."

66 Pasākums, kura adresāte ir *Terni*, tādēļ izriet no trīs faktoriem: elektroenerģijas daudzuma, tās cenas un preferenciālā režīma ilguma.

67 Komisija uzskata, ka sākotnējais pasākums bija kompensācija, ka tas bija atbilstīgs un ka *Terni* tarifs netika piešķīris nekādu priekšrocību tā saņēmējiem visa šī pasākuma laikā, t.i., līdz 1992. gadam. Atsaucoties uz Dekrēta Nr. 1165/63 6. panta burtisku interpretāciju un uz tiešu 30 gadu termiņa noteikšanu šī tarifa piemērošanai, Komisija apgalvo, ka tā pagarināšana nevar tikt uzskatīta par kompensācijas neatņemamu sastāvdaļu, un secina, ka no 2005. gada 1. janvāra saskaņā ar Likuma Nr. 80/05 11. panta 11. punktu piešķirtais tarifs ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē (apstrīdētā lēmuma 78., 79., 94. un 117. apsvērums).

68 Prasītāja apstrīd šo secinājumu, balstoties uz valsts kompensēšanas tiesību normu dinamisku interpretēšanu. Tā apgalvo, ka minētās tiesību normas nosaka specifisku, bet elastīgu kompensēšanas mehānismu, saskaņā ar kuru elektroenerģijas daudzums ir vienīgi viens no trīs kompensāciju nosakošajiem faktoriem; cena un ilgums ir noteikti galīgi.

69 Šī mehānisma mērķis ir nodrošināt ekonomisko līdzsvaru, kurš *Terni* bija pirms 1962. gada nacionalizācijas; tas ir pasākums, kurš bija izņēmuma rakstura un diskriminējošs salīdzinājumā ar citiem elektroenerģijas ražotājiem neatkarīgi no tā, vai tie bija vai nebija *Terni* konkurenti. Šajos apstākļos likumdevēja nodoms bija kompensēt *Terni* ar mehānismu, saskaņā ar kuru *Terni* tika pielīdzināts virtuālam pašražotājam; bija paredzēts nodrošināt pastāvīgu paralēlismu starp attieksmi pret *Terni* un attieksmi pret neekspropriētajiem pašražotājiem.

70 Saskaņā ar sākotnējās kompensēšanas mehānisma pamatojumu Itālijas iestādes tādējādi pagarināja *Terni* tarifu atbilstoši pašražotāju hidroelektrisko koncesiju atjaunošanai; šī pagarināšana bija obligāta rīcība kompensēšanas īstenošanai un tā nebija nošķirama no minētās atjaunošanas.

71 Šī argumentācija nevar tikt akceptēta.

72 Pirmkārt, ir svarīgi uzsvērt, ka šis strīds iekļaujas Itālijā veiktās elektroenerģijas nozares nacionalizēšanas kontekstā, kura tika veikta, pamatojoties uz Itālijas Konstitūcijas 43. pantu, un kuras īstenošanas instruments ir Likums Nr. 1643/62, kuru papildina Dekrēts Nr. 1165/63.

73 Tādēļ ir jāatsaucas uz šiem pēdējiem minētajiem dokumentiem, lai pilnībā izprastu attiecīgo nacionalizāciju, ieskaitot juridiski obligāto kompensēšanu saistībā ar īpašuma tiesību pārēju, par kuru vienpusēji tika nolēmusi valsts.

74 Tomēr no Dekrēta Nr. 1165/63 6. panta formulējuma, kurā nav nekā pārprotama, izriet, ka *Terni* tarifs tika piešķirts kompensēšanas nolūkos uz noteiktu laiku bez pagarināšanas iespējas. Tādējādi šajā pašā pantā ir noteikts, ka *Terni* tiek piegādāta elektroenerģija "līdz 1992. gada 31. decembrim", un šī precīzā datuma norāde *a priori* izslēdz jebkādas grūtības par šīs tiesību normas iedarbību laikā.

75 Turklāt prasītāja neizvirza nekādu Likuma Nr. 1643/62 vai Dekrēta Nr. 1165/63 tiesību normu, kurā būtu paredzēts pārskatīt *Terni* tarifa piemērošanas ilgumu ar iespēju to pagarināt ilgāk par tā paredzēto beigšanās datumu. Taču ir jānorāda, ka iespēju pārskatīt elektroenerģijas piegādes cenas *Terni* valsts likumdevējs ir tieši paredzējis Likuma Nr. 1165/63 8. pantā.

76 Uzverot, ka pašražotāju hidroelektrisko koncesiju beigšanās datumu valsts likumdevējs ņēma vērā nacionalizācijas laikā, lai Dekrētā Nr. 1165/63 noteiktu 1992. gada 31. decembri, prasītāja norāda, ka tas, ka nav tiešas tiesību normas par iespēju pārskatīta *Terni* tarifa piemērošanas ilgumu atkarībā no koncesiju ilguma, ir izskaidrojams ar faktu, ka šo koncesiju ilguma pagarināšana šim pašam likumdevējam un tajā pašā laikā bija "noteikti neparedzams" pasākums.

77 Ir jānorāda, ka koncesiju spēkā esamības sākotnējā noteikšanā jau bija iekļauts jautājums par koncesiju attīstību līdz to beigām un to uzturēšanu spēkā pēc to pagarināšanas ar likumu vai konkursa procedūru, un šis aspekts bija paredzama hipotēze, nevis "noteikti neparedzams" gadījums. No lietas materiāliem izriet, ka tas, ka valsts tiesību aktos nav tiešas tiesību normas, kurā būtu paredzēta iespēja pārskatīt *Terni* tarifa piemērošanas ilgumu, bija vienkāršs rezultāts likumdevēja izvēlei sniegt kompensāciju *Terni*, nosakot preferenciālu tarifu elektrības piegādei uz noteiktu periodu, kurš nacionalizācijas laikā tika noteikts galīgā veidā.

78 Pat pieņemot, ka tas bija jāņem vērā, kā to norāda prasītāja, valsts likumdevēja nodomu un kontekstu, lai interpretētu attiecīgās valsts tiesību normas, lai gan ir to skaidrs formulējums, iepriekš izklāstītā analīze nevar tikt apšaubīta.

79 Vispirms prasītāja norāda uz parlamentārajiem *travaux préparatoires* un, konkrētāk, uz 1962. gada 18. septembra pēcpusdienas parlamentārās darba sesijas un 1962. gada 15. novembra pēcpusdienas Senāta sesijas dokumentiem.

80 Saistībā ar pirmo norādīto dokumentu, tā izvirza šādu izvilkumu:

"Ko mēs varam darīt, [lai kompensētu *Terni*]? [..] Komisija sākotnēji bija pieņēmusi ļoti specifisku kritēriju: sniegt *Terni* ekspluatētajām rūpnīcām elektroenerģijas apjomu, kas patērēts 1961. gadā, atbilstoši šī gada likmei. Taču mēs varam paredzēt kritēriju."

81 Saistībā ar Senāta sesiju prasītāja norāda, ka bija tieši precizēts, ka *Terni* piešķirtā specifiskā kompensācija bija "dabiski paredzēta, lai neizjauktu uzņēmuma iekšējo līdzsvaru".

82 Šīs divas norādes labākajā gadījumā norāda uz parlamentāriešu rūpēm, pirmkārt, saglabāt *Terni* finanšu līdzsvaru, kuram principā nebūtu bijis jāietilpst Likuma Nr. 1643/62 piemērošanas jomā, un, otrkārt, izmantot kompensēšanas mehānismu vai kritēriju, kas izpaudās izvēlētajos tiesību aktos kā specifiskā kompensēšanas metode, kā par to liecina Dekrēta Nr. 1165/63 6. pants.

83 Nav strīda par to, ka šajā lietā kompensācija nesastāv no naudas summas maksājuma, kas atbilst ekspropriēto aktīvu tirgus vērtībai, bet gan no mehānisma, ar kuru tiek piegādāta elektroenerģija par tarifu, kādu *Terni* būtu maksājusi, ja tā būtu saglabājusi

savas ražošanas iekārtas uz periodu, kas ir proporcionāls atlikušās ekspropriētās koncesijas ilgumam; tas atklāj likumdevēja rūpes neizjaukt *Terni* iekšējo līdzsvaru.

84 Ir taisnība, ka *Terni* tarifa piemērošana nedaudz pārsniedz *Terni* koncesijas atlikušo ilgumu un, kā Komisija norāda, ka ir ticams, ka Itālijas iestādes nolēma saskaņot minētā tarifa beigšanās datumu ar Itālijas hidroelektrisko koncesiju vispārējo beigšanās datumu (apstrīdētā lēmuma 77. apsvērums).

85 Tomēr valsts likumdevējs tika noteicis specifisku *Terni* tarifa beigšanās datumu, nenosakot Dekrētā Nr. 1165/63 nekādu citu laika norādi, un prasītāja nav pierādījusi, ka parlamentārie dokumenti atklāj likumdevēja nodomu saskaņot *Terni* tarifa ilgumu ar citu pašražotāju hidroelektrisko koncesiju ilgumu tādā ziņā, ka šo koncesiju pagarināšana automātiski izraisīs minētā tarifa pagarināšanu.

86 Otrkārt, prasītāja balstās uz Itālijas tiesu veikto valsts likumdevēja nodoma nepārprotamo interpretāciju, šajā sakarā norādot uz *Corte suprema di cassazione* 2003. gada 21. novembra spriedumu lietā Nr. 17686 un *Consiglio di Stato* 2005. gada 21. februāra spriedumu lietā Nr. 606, kas apstiprināja nepieciešamību pat pēc 1992. gada nodrošināt, lai pret *Terni* būtu līdzvērtīga attieksme salīdzinājumā ar citiem neekspropriētajiem pašražotājiem.

87 Norādei uz šiem diviem spriedumiem tomēr nav nozīmes, jo tie tika pasludināti pēc Likuma Nr. 9/91 stāšanās spēkā, ar kuru tika pagarinātas un padarītas par piemērojamām pēc 1992. gada 31. decembra tiesību normas, ar kurām bija noteikts preferenciālais tarifs, kas jāsniedz *Terni* kā kompensācija.

88 Turklāt, kā to norāda prasītāja, šie spriedumi tika pasludināti "saistībā ar citiem priekšmetiem, kas atšķiras no šīs lietas priekšmeta". Valsts tiesām nebija jālemj par jautājumu, vai, pagarinot *Terni* tarifu uz periodu pēc 1992. gada 31. decembra, Itālijas iestādes tika pārkāpušas dalībvalsts pienākumu saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu neīstenot jaunu valsts atbalstu, iepriekš par to neinformējot Komisiju.

89 Šīm tiesām uzdotais jautājums bija par to, vai pēc elektroenerģijas valsts tarifu struktūras grozīšanas *Terni* bija jāsastopas ar papildu elektrības izmaksām. Tiesas uz šo jautājumu sniedza noraidošu atbildi juridiskajā kontekstā, kas aprakstīts šī sprieduma 87. punktā, pamatojoties uz konkrētās sistēmas loģiku, saskaņā ar kuru *Terni* piegādātās elektroenerģijas cena tika izmantota kā kompensācija, kas tiek tai maksāta pēc nacionalizācijas.

90 Tika nospriests, ka *Terni* tarifa mērķis bija uzturēt iespēju iegūt elektroenerģiju par "izmaksām, kas lielā mērā atbilst tām izmaksām, kas *Terni* būtu bijušas, ja tā būtu turpinājusi izmantot pašas saražoto elektroenerģiju", un ka *Terni* tādēļ nevarēja tikt likt maksāt "papildu izmaksas [par elektroenerģijas piegādi], kuras tai nebūtu bijis jāmaksā, ja tā būtu turpinājusi pati ražot elektroenerģiju savām vajadzībām un tādēļ izmantojusi pašražoto elektroenerģiju".

91 Šī argumentācija ir pretrunā prasītājas nostājai. Pretēji prasītājas apgalvojumiem valsts tiesas neuzskatīja, ka elektroenerģijas tarifam, kas *Terni* bija jāmaksā *ENEL*, bija jāpaliek līdzvērtīgam "citu pašražotāju tarifam", bet ka tam bija jāatbilst izmaksām, kas būtu bijušas "pašai *Terni*", ja tā pati būtu turpinājusi ražot elektroenerģiju, kas bija iespējams vienīgi, pamatojoties uz hidroelektrisko koncesiju, un vienīgi, kamēr bija spēkā attiecīgā koncesija.

92 Kā to pareizi norādīja Komisija, atbilstoši kompensēšanas loģikai, kuru izklāstīja valsts tiesas saistībā ar faktoru par elektrības cenām, *Terni* tarifa ilgums nevarēja vienkārši neņemt vērā ekspropriētās koncesijas atlikušo ilgumu un būt piesaistīts pašražotāju hidroelektrisko koncesiju nākotnes tendencēm.

93 Otrkārt, ir svarīgi piebilst, ka tiesību akti saistībā ar hidroelektrisko koncesiju pagarināšanu pēc Likuma Nr. 1643/62 un Dekrēta Nr. 1165/63 ir pretrunā šo tekstu interpretācijai, kuru aizstāv Itālijas Republika un saskaņā ar kuru šie pēdējie minētie tiesību akti *Terni* tarifa garumu ar dinamisku un tiešu norādi saistīja ar pašražotāju hidroelektrisko koncesiju garumu tādā ziņā, ka šo hidroelektrisko koncesiju pagarināšana automātiski izraisīja minētā tarifa pagarināšanu.

94 Šī interpretācija jau konfliktē ar faktu, ka *Terni* tarifa pagarināšanas gadījumi, nebūt nebūdami automātiski, bija radījuši nepieciešamību pēc likumdevēja iejaukšanās, lai tiktu grozīta kompensācija, kas sākotnēji tika noteikta ar Dekrētu Nr. 1165/63.

95 *Terni* tarifa pirmā pagarināšana izriet no Likuma Nr. 9/91 20. panta 4. punkta, ar kuru arī tika pagarinātas pastāvošās hidroelektriskās koncesijas līdz 2001. gadam. Šis likums nevar tikt uzskatīts vienīgi par tādu, ar kuru tika automātiski veikta *Terni* tarifa un pašražotāju hidroelektrisko koncesiju pagarināšana līdz 2001. gadam, jo šim likumam bija dubults mērķis: pagarināt *Terni* tarifu, bet arī to izbeigt līdz 2007. gada beigām (skat. apstrīdētā lēmuma 19. apsvērumu) datumā, kas ir vēlāks par pastāvošo hidroelektrisko koncesiju beigšanos un līdz ar to neatkarīgs no šīs beigšanās. Šie divi faktori ir inherenti saistīti un faktiski pierāda jautājuma par šī tarifa ilgumu saistībā ar pašražotāju situāciju atsevišķo būtību.

96 Bijušo *Terni* sabiedrību likteņa nošķiršanu no pašražotāju likteņa apstiprina fakts, ka 1999. gadā Itālijas iestādes iestājās vienīgi, lai pagarinātu pastāvošās hidroelektriskās koncesijas līdz 2010. gadam.

97 *Terni* tarifa otrā pagarināšana izriet no Likuma Nr. 80/05 11. panta 11. punkta, kurā ir noteikts:

"Lai ļautu attiecīgo uzņēmumu ražošanas attīstību un restrukturēšanu, labvēlīgo tarifu nosacījumu piemērošana saistībā ar elektroenerģijas piegādi, kas ir paredzēta 2003. gada 18. februāra Dekrētlikuma Nr. 25 1. panta 1. punkta c) apakšpunktā, kas pārveidots ar grozījumiem par 2003. gada 17. aprīļa Likumu [..] Nr. 83, ir pagarināta līdz 2010. gada beigām saskaņā ar tarifu nosacījumiem, kas ir piemērojami 2004. gada 31. decembrī."

98 Minētajā tiesību normā pat nav atsauces uz hidroelektriskajām koncesijām un pat nav nekādas norādes par likumdevēja nodomu pielīdzināt *Terni* tarifa ilgumu ar minēto koncesiju ilgumu.

99 Tieši pretēji, no šīs pašas tiesību normas izriet, ka *Terni* tarifs ir tikai viens no labvēlīgajiem tarifu nosacījumiem, kura pagarināšana ir paredzēta, lai "ļautu attiecīgo uzņēmumu ražošanas attīstību un restrukturēšanu". Apstrīdētā lēmuma 67. apsvērumā, kas ir iekļauts Itālijas iestāžu apsvērumu, kuri tika iesniegti formālās izmeklēšanas procedūras laikā, kopsavilkumā, ir norādīts, ka Itālijas iestādes uzsver:

"Likuma Nr. 80/05 11. panta 11. punktā noteiktais tarifa termiņa pagarinājums ir saistīts ar plašu ieguldījumu programmu, ko *ThyssenKrupp* ievieš *Terni-Narni*

rūpnieciskajā rajonā", un ka "saskaņā ar šo darbības plānu, rajonā tiks celta jauna, jaudīga elektroenerģijas ražotne". Ir ticis norādīts, ka "tarifs ir [..] kā pagaidu risinājums, kamēr šī jaudīgā ražotne būs gatava, un tā atcelšana apdraudētu pašreizējos ieguldījumus."

100 Kā ir ticis norādīts apstrīdētā lēmuma 61. apsvērumā saistībā ar "otrās pagarināšanas politiskajiem iemesliem", Itālijas iestādes ir apgalvojušas:

"Tarifs ir nepieciešams, lai izveidotu vienādus noteikumus energoietilpīgiem uzņēmumiem Itālijā un to konkurentiem [Eiropas Savienībā], kuriem arī tiek piemērotas zemākas cenas par enerģiju (ar tarifa vai līguma palīdzību) elektroenerģijas ražošanas vai transportēšanas infrastruktūru projektu ieviešanas laikā. Ja tarifs tiktu atcelts, minētie uzņēmumi pārceltu savas darbības ārpus [Savienības]. Tas nenovēršami izraisītu rūpniecības krīzi un ievērojamu bezdarbu attiecīgajos reģionos. Tāpēc [Itālijas Republika] uzskata, ka tarifa režīma darbības ilguma pagarināšana būtu jāuzskata par īslaicīgu risinājumu."

101 Tas tādēļ nav pasākums, kas būtu *Terni* sniegtās kompensācijas juridiskais turpinājums saistībā ar tās hidroelektroenerģijas daļas nacionalizāciju 1962. gadā.

102 Turklāt ir jānorāda, ka šī *Terni* tarifa pagarināšana notika gandrīz sešus gadus pēc hidroelektrisko koncesiju atjaunošanas ar Dekrēta Nr. 79/99 starpniecību; šāds starplaiks ir pretrunā apgalvotajai saiknei starp apstrīdēto pasākumu un minēto koncesiju pagarināšanu.

103 Prasītāja apgalvo, ka, lai gan *Terni* tarifs netika pagarināts tajā pašā laikā 1999. gadā, tas netika izdarīts tādēļ, ka Likums Nr. 9/91 noteica "maigu izbeigšanas" shēmu, saskaņā ar kuru tarifs tiek piemērots līdz 2007. gada beigām. Ir pietiekami konstatēt, ka tā vietā, lai pamatotu prasītājas nostāju, šis arguments vienīgi ir, lai nošķirtu *Terni* tarifa likteni no pašražotāju, kuriem ir hidroelektriskās koncesijas, tarifa likteņa.

104 Uz šo konstatāciju par objektīvo saikni starp plānoto, pakāpenisko *Terni* tarifa izbeigšanos un šī tarifa nepagarināšanu 1999. gadā neattiecas prasītājas izvirzītā vienkāršā hipotēze, ka attiecīgais tarifs netika pagarināts 1999. gadā, jo tika gaidītas zemākas elektroenerģijas cenas sakarā ar tirgus liberalizēšanu; turklāt šo hipotēzi prasītāja nav nekādā veidā pamatojusi.

105 Faktiski izriet, ka Itālijas iestādes 1991. gadā nolēma progresīvā veidā izbeigt *Terni* tarifa piemērošanu un ka 2005. gadā tās pārdomāja, jo apstrīdētais pasākums papildināja ieguldījumus, kurus bija it īpaši veikusi prasītāja.

106 Visbeidzot ir jānorāda, ka pāris mēnešus pēc *Terni* tarifa pagarināšanas ar Likumu Nr. 266/05 tika no jauna pagarinātas hidroelektriskās koncesijas (līdz 2020. gadam), tomēr neparedzot līdzvērtīgu *Terni* tarifa pagarināšanu.

107 Treškārt, ir jāuzsver, ka prasītājas argumentācijai, kas ir balstīta uz 1991. gada 6. augusta lēmumu un vispārējā veidā uz Komisijas iespējamajām pretrunām, nav nozīmes.

108 Prasītāja vispirms apgalvo, ka no 1991. gada 6. augusta Lēmuma "necelt iebildumus" pret Likuma Nr. 9/91 piemērošanu un no Komisijas un Itālijas iestāžu korespondences apmaiņas izriet, ka Komisija akceptēja secinājumu, ka *Terni* tarifa pagarināšana 1991. gadā bija tiesisks turpinājums kompensācijai, kas piešķirta *Terni* saskaņā ar Likumu Nr. 1643/62 un Dekrētu Nr. 1165/63, un ka šajā ziņā šī tarifu shēma nebija pakļauta Kopienu tiesību normām par valsts atbalstu.

109 Nav strīda par to, ka pēc tam, kad Itālijas iestādes bija paziņojušas Likumu Nr. 9/91, kura 20. panta 4. punkts paredzēja pirmo reizi pagarināt *Terni* tarifu, Komisija pieņēma 1991. gada 6. augusta lēmumu necelt iebildumus.

110 Apstrīdētajā lēmumā Komisija apgalvo, prasītājai to neapstrīdot, ka Likums Nr. 9/91 tika paziņots tajā pašā laikā, kad Likums Nr. 10/91, kas arī attiecās uz enerģētiku, un ka dokumenti, uz kuru pamata Komisija tika pieņēmusi lēmumu, vienīgi ietvēra īsu aprakstu un vērtējumu saistībā ar pantiem, kas attiecas uz valsts atbalstu. Likuma Nr. 9/91 20. panta 4. punkts, kurā paredzēts *Terni* tarifa pagarinājums, netiek minēts (apstrīdētā lēmuma 20. un 134. apsvērums).

111 Komisija piebilst, ka, ņemot vērā informācijas nepietiekamību, nav iespējams izsekot lēmuma pieņemšanas gaitai šajā lietā, un it īpaši uzzināt, vai Komisija ir pārbaudījusi *Terni* tarifu ar mērķi to apstiprināt, bet, lai kā arī būtu, gan Itālijas Republikas veiktā paziņošana, gan lēmums par apstiprināšanu attiecas uz vienu un to pašu visu likumu (apstrīdētā lēmuma 135. un 136. apsvērums).

112 Pretēji prasītājas apgalvojumiem Komisija atzina par "saderīgu ar valsts atbalsta noteikumiem atbalstu, kas izklāstīts abos likumos" (apstrīdētā lēmuma 20. apsvērums).

113 Šo secinājumu apstiprina 1991. gada 6. augusta lēmuma formulējums, kurā Komisija norāda, ka, "tā kā enerģijas ekonomija ir Kopienas enerģētiskās politikas mērķis, un izvērtējusi [attiecīgajos] likumos paredzētos finanšu stimulus un ņemot vērā Itālijas iestāžu saistības sakarā ar noteiktām tiesību normām, [tā] nolemj necelt nekādus iebildumus pret to piemērošanu". Norāde uz vides mērķiem un valsts iestāžu saistībām, uz kurām bija tieši norādīts turpmākajos šī paša lēmuma punktos ar *inter alia* norādi uz maksimālo reģionālā atbalsta lielumu, apstiprina, ka Likumā Nr. 9/91 un Likumā Nr. 10/91 izklāstītie pasākumi, iesākumā kvalificēti kā valsts atbalsts, tika atļauti kā saderīgi ar kopējo tirgu, kaut gan 1991. gada 6. augusta lēmumā nav tieši noteikts, kurš izņēmums tika piemērots.

114 Ir arī jāatgādina, ka lēmums necelt iebildumus atbilst saskaņā ar definīciju, kas izklāstīta 4. panta 3. punktā Regulā Nr. 659/1999, ar ko tiek kodificēta un pamatota prakse tādu valsts atbalsta pārbaužu jomā, ko veic Komisija saskaņā ar Tiesas judikatūru (Tiesas 2008. gada 17. jūlija spriedums lietā C-521/06 P *Athinaïki Techniki*/Komisija, Krājums, I-5829. lpp., 5. punkts), atbilst situācijai, kurā Komisija pēc iepriekšējas izskatīšanas konstatē, ka nav šaubu par to, ka paziņotais pasākums, ciktāl attiecībā uz to ir piemērojams EKL 87. panta 1. punkts, ir saderīgs ar kopējo tirgu, un nolemj, ka pasākums ir saderīgs ar kopējo tirgu.

115 Turklāt prasītāja apgalvo, balstoties uz Itālijas Rūpniecības, tirdzniecības un amatniecības ministrijas 1991. gada 19. septembra vēstuli, kas adresēta Itālijas Valsts dalības ministrijai, ka Komisija sazinājās ar Itālijas iestādēm, meklējot informāciju par iespējamo atbalstu, kas piešķirts *Ilva*, iepriekš — *Terni*, un ka, saņēmusi atbildi no šīm

iestādēm, ka *Terni* tarifa pagarināšana ar Likumu Nr. 9/91 nebija atbalsts, bet sava veida kompensācijas pagarināšana, kas bija paredzēta Likumā Nr. 1643/62, Komisija netika apstrīdējusi šādu interpretāciju.

116 Papildus tam, ka Komisija nepiekrīt tam, ka Itālijas iestādes būtu tai nosūtījušas šādu atbildi, nekāda oficiāla nostāja par Likumā Nr. 9/91, kurš jau turklāt bija apskatīts 1991. gada 6. augusta lēmumā, paredzēto pasākumu nevar tikt izsecināta no Komisijas vienkāršas klusēšanas, ņemot vērā Regulu Nr. 659/1999.

117 Katrā ziņā ir svarīgi uzsvērt, ka *Terni* tarifa pagarināšana ar Likumu Nr. 9/91 nav apstrīdētais pasākums, kura rezultātā tika pieņemts apstrīdētais lēmums, kas ir šī procesa priekšmets, un ka prasītājas argumentācija, kas ir balstīta 1991. gada 6. augusta lēmumu un iespējamo korespondences apmaiņu starp Komisiju un Itālijas iestādēm, ir daļa no diskusijas par tiesiskās paļāvības aizsardzības pārkāpumu, kas ir prasītājas izvirzītā pēdējā pamata priekšmets.

118 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka apstrīdētais lēmums ir pretrunīgs, jo Komisija kvalificēja apstrīdēto pasākumu kā valsts atbalstu, tajā pašā laikā atzīstot, ka "saglabāt paralēlismu salīdzinājumā ar attieksmi pret citiem hidroelektroenerģijas ražotājiem, kuru koncesijas tika pagarinātas" (apstrīdētā lēmuma 92. apsvērums), ka sākotnējais ilgums tika noteikts saskaņā ar hidroelektrisko koncesiju beigšanās datumu (apstrīdētā lēmuma 77. apsvērums) vai ka kompensēšanas metode, kuru 1962. gadā tika izvēlējies Itālijas likumdevējs, bija pamatoti tiktāl, ciktāl tā ļāva "novērst risku radīt papildu zaudējumus, kas *Terni* būtu radušies gadu gaitā, piemēram, ja enerģijas cenas paaugstinātos [..]" (apstrīdētā lēmuma 73. apsvērums); šis pēdējais apgalvojums ir

netiešs apstiprinājums faktam, ka *Terni* ciestais kaitējums, kas radās ekspropriācijas rezultātā, ir cieši saistīts ar potenciālo citu pašražotāju priekšrocību.

119 Šie argumentācija ir balstīta uz daļēju un subjektīvu apstrīdētā lēmuma, un it īpaši 92. apsvēruma, interpretēšanu, kurā ir apkopota Komisijas analīze un kas ir formulēta šādi:

"Attiecībā uz *Terni* tarifa režīma darbības ilguma pagarinājumiem Komisija atzīst, ka to mērķis bija saglabāt vienlīdzīgu pieeju ar tiem hidroenerģijas ražotājiem, kuru koncesiju termiņš ir atjaunots. Tomēr šādas paralēles, kas ir kompensācijas mehānisma pamatā, ekspropriēšanas līgumā bija paredzētas tikai uz [30] gadiem, nevis uz nenoteiktu laiku. Tāpēc iepriekš 73.–78. punktā [apsvērumā] aprakstīto iemeslu dēļ nevar uzskatīt, ka šiem pagarinājumiem būtu bijis kompensējošs raksturs."

120 Komisija apstrīdētā lēmuma 93. apsvērumā piebilst:

"Šāds secinājums ir vēl nepārprotamāks attiecībā uz tarifa otro pagarinājumu. Šis pagarinājums pārtrauca pakāpeniskās samazināšanas mehānismu, kuram bija jāatvieglo uzņēmuma pāreja uz pilnu tarifu, kas norādīja uz Itālijas iestāžu pārliecību, ka uzņēmumiem ir izsniegta pilna kompensācija. Pati Itālija ir sīki paskaidrojusi šā otrā pagarinājuma iemeslus, kas saistīti tikai ar rūpniecības politiku (skatīt Itālijas [Republikas] piezīmes iepriekš 60. punktā [apsvērumā])."

121 Tādēļ Komisijas argumentācijā nav ne nekādas divdomības, ne pretrunu; Komisija uzskata, ka loģika, kas prevalēja saistībā ar *Terni* kompensācijas metodes izvēli, nevar pamatot *Terni* tarifa piemērošanas pamatošanu ilgāk par 30 gadu periodu, kurš tika ļoti specifiskā veidā noteikts valsts tiesību aktos.

122 Visbeidzot ir jānorāda, ka, ja tiktu sekots prasītājas argumentācijai, tad kompensācija tiktu piešķirta uz nenoteiktu laiku un tādēļ neierobežotā apmērā; prasītāja nav pierādījusi, ka tas būtu pieļaujams saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai ECT judikatūru.

123 Ir jāatgādina, ka Itālijas iestāžu lēmums nacionalizēt *Terni* hidroelektroenerģijas daļu tika pieņemts saskaņā ar Itālijas Konstitūcijas 43. pantu, kurā ir paredzēts, ka "sabiedrības interesēs ar likumu var tikt paredzēta specifisku uzņēmumu vai uzņēmumu kategoriju, kuri ietilpst primārajās sabiedrības interesēs sakarā ar būtiskajiem publiskajiem pakalpojumiem vai enerģijas avotiem vai kuri rīkojas kā monopoli būtiskajās sabiedrības interesēs, izveidošana vai nodošana ar ekspropriēšanu, par kuru ir paredzēta kompensācija, valstij, valsts iestādēm vai strādnieku vai patērētāju biedrībām".

124 Prasītāja norāda, ka saskaņā ar *Corte suprema di cassazione* un *Corte costituzionale* (Itālijas Konstitucionālā tiesa) judikatūru kompensācijai ir jābūt "pienācīgai un adekvātai" un "patiesai" un tās aprēķināšanai jāatbilst "īpašuma vērtībai, ņemot vērā tā būtiskās pazīmes, kā liecina tā potenciālā ekonomiskā izmantošana".

125 Komisija neapstrīd šos apgalvojumus un norāda uz *Corte costituzionale* 1980. gada 30. janvāra spriedumu lietā Nr. 5/1980, kurā ticis nospriests:

"Kompensācija, kas tiek garantēta ekspropriētajai pusei [..], kaut arī tā nav pilnīga atlīdzība par ciestajiem zaudējumiem — tiktāl, ciktāl tas ir nepieciešams, lai samierinātu individuālās tiesības ar vispārējām interesēm, kurām kalpo veiktā ekspropriācija, — tomēr nedrīkst tikt noteikta nepienācīgā vai pilnībā simboliskā līmenī, bet tai ir jābūt patiesai kompensācijai. Lai to padarītu par iespējamu, aprēķinot kompensāciju, saskaņā ar likumu ir jāņem vērā īpašuma vērtība atbilstoši tā būtiskajām pazīmēm, kā par to liecina tā potenciālā ekonomiskā izmantošana."

126 Nav strīda par to, ka Dekrēta Nr. 1165/63 6. pantā paredzētā kompensācija tika definēta atbilstoši nacionalizētajiem aktīviem, proti, elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kas tiek ekspluatētas, pamatojoties uz koncesiju, kuras ilgums ļauj koncesijas turētājam amortizēt veiktos ieguldījumus.

127 Tādējādi Itālijas Republika izvēlējās piešķirt kompensāciju nevis naudas maksājuma formā, bet gan ar to, ka *Terni* tiks piegādāts noteikts elektroenerģijas daudzums par cenu, kādu tā būtu maksājusi, ja tā būtu paturējusi savas iekārtas. Šajā sakarā valsts iestādes loģiski ņēma vērā *Terni* koncesijas atlikušo ilgumu, lai noteiktu *Terni* tarifa piemērošanas ilgumu, un *Terni* tarifs beidzās nedaudz vēlāk kā minētā koncesija.

128 Kā to Komisija norāda apstrīdētā lēmuma 75. apsvērumā, kopējais kompensācijas apjoms tādēļ atbilst *Terni* tarifa ilgumam.

129 Prasītāja uzskata, ka šis tarifs saskaņā ar valsts likumdevēja akceptēto pamatojumu ir sistemātiski jāpagarina ar neekspropriēto pašražotāju koncesiju pagarināšanu, lai "pastāvīgi" neitralizētu nacionalizācijas negatīvās sekas, ņemot vērā izmaiņas elektroenerģijas cenās.

130 Prasītājas piedāvātā Dekrēta Nr. 1165/63 6. panta interpretācija radītu situāciju, kurā pēc *Terni* hidroelektriskās daļas nacionalizēšanas kompensācija tiktu piešķirta uz nenoteiktu laiku, kurā summas aprēķins būtu atkarīgs no vēlāk notiekošajiem faktoriem — pat vairākus gadus — pēc nacionalizēšanas, un līdz ar to gan kompensācijas apjoms, gan nacionalizēto aktīvu vērtība būtu nenoteikta un neierobežota.

131 Taču prasītāja nav norādījusi ne uz kādu noteikumu, Kopienu tiesību principu, valsts tiesību normu vai valsts tiesas nolēmumu, ar kuru varētu pamatot tās piedāvāto interpretāciju, kura izraisītu to, ka kompensācija tiktu sniegta uz nenoteiktu laiku vai sniegtu vispārēju iespēju ņemt vērā notikumus, kas notikuši pēc kompensācijas noteikšanas, lai grozītu nacionalizēto vai ekspropriēto aktīvu vērtības aplēsi un līdz ar to kompensācijas apjomu.

132 Turklāt šķiet, ka prasītāja atzīst šādas interpretācijas neiespējamību, atzīstot Komisijas norādītās tiesību normas saturu, proti, Republikas Prezidenta 2001. gada 8. jūnija Dekrēta Nr. 327, ar kuru tiek konsolidētas likumdevēja un regulatīvās tiesību normas par ekspropriēšanu sabiedrības interesēs, 32. panta saturu. Šajā sakarā prasītāja norāda, ka "ir, protams, taisnība, ka par ekspropriāciju sniegtā kompensācija nevar būt neierobežota ilguma pasākums "un ka tam "ir jābūt skaidri noteiktam paredzamā veidā ekspropriēšanas laikā". Šī dekrēta 32. pantā ir noteikts, ka "kompensācija par

ekspropriāciju tiek aprēķināta, pamatojoties uz aktīvu pazīmēm laikā, kad noslēgts nodošanas līgums, vai datumā, kad publicēts ekspropriācijas dekrēts".

133 Tomēr prasītāja apgalvo, ka "sākotnējais elastīgais kompensēšanas mehānisms, ņemot vērā *Terni* ekspropriēšanas izņēmuma raksturu, arī atbilst principiem, kas paredzēti [ECPAK] papildprotokola 1. pantā, kā arī [ECT] judikatūrā".

134 Minētais pants, kura nosaukums ir "Īpašuma aizsardzība", ir formulēts šādi:

"Jebkurai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības uz īpašumu. Nevienam nedrīkst atņemt viņa īpašumu, izņemot, ja tas notiek sabiedrības interesēs un apstākļos, kas noteikti ar likumu un atbilst vispārējiem starptautisko tiesību principiem.

Minētie nosacījumi nekādā veidā nedrīkst ierobežot valsts tiesības izdot tādus likumus, kādus tā uzskata par nepieciešamiem, lai kontrolētu īpašuma izmantošanu saskaņā ar vispārējām interesēm vai lai nodrošinātu nodokļu vai citu maksājumu vai sodu samaksu."

135 Ir pietiekami konstatēt, ka šajā tiesību normā ir noteiktas tiesības uz īpašumu, tajā pašā laikā nosakot šo tiesību ierobežojumus; norāde vienīgi uz šo tekstu nevar būt pamatojums prasītājas nostājai šajā lietā.

136 Saistībā ar ECT judikatūru prasītāja norāda uz 2002. gada 11. aprīļa spriedumu lietā *Lallement*/Francija, no kura izriet, ka prasības sniegt kompensāciju, "kas pienācīgi atbilst [ekspropriētā īpašuma] vērtībai", izpilde var "dažreiz pieprasīt summas, kas ir ievērojami lielākas par ekspropriētā īpašuma vērtību pašu par sevi".

137 Šajā spriedumā, kas attiecās uz īpašuma ekspropriēšanu, kas tika izmantots lauksaimniecībā, ECT norādīja, ka pasākumam, kas aizskar tiesības uz īpašumu, tādam kā ekspropriācija, ir jānosaka "taisnīgs līdzsvars" starp sabiedrības vispārējo interešu prasībām un indivīda pamattiesību aizsardzības prasībām. Ekspropriēšanas jomā šis līdzsvars parasti tiek sasniegts, ja ekspropriētā puse saņem kompensāciju, kas ir "saprātīgā mērā" saistīta ar īpašuma tirgus vērtību, pat ja leģitīmie sabiedrības interešu mērķi varētu nosliekties par labu kompensācijai, kas atrodas krietni zem tirgus vērtības. Eiropas Cilvēktiesību Tiesa uzskatīja, ka, lai gan ir rīcības brīvība, kas ir valstij gadījumā, ja ekspropriētais īpašums ir ekspropriētās puses "darba līdzekļi", izmaksātā kompensācija nav saprātīgā mērā saistīta ar īpašuma vērtību, ja tā vai citādi tā nenosedz specifisko kaitējumu vai nesniedz iespēju izmantot minētos līdzekļus kādā citā veidā pēc ekspropriācijas (18., 20., 23. punkts).

138 Tomēr papildus tam, ka apšaubāma ir analoģija, kuru prasītāja norāda starp *Terni* situāciju un situāciju, saistībā ar kuru tika pieņemts minētais spriedums, proti, lauksaimniecības zemes ekspropriēšanu, kura aizskāra zemnieka ražošanas līdzekļus un tādējādi viņa iespējas veikt lauksaimniecību, arī ir jānorāda, ka ECT spriedumā nav nekādas norādes par "nepieciešamību paredzēt summas, kas ir ievērojami lielākas par ekspropriētā īpašuma vērtību".

139 Šis spriedums ir balstīts uz samērīgām attiecībām, kurām ir jāpastāv starp kompensācijas lielumu un attiecīgo ekspropriētā īpašuma vērtību; šis pamatojums nav saderīgs ar prasītājas piedāvāto Dekrēta Nr. 1165/63 6. panta interpretāciju, kas var izraisīt

to, ka *Terni* tarifs tiek piemērots neierobežoti un mūžīgi, jo nav noteikts specifisks ierobežojums laikā.

140 No visa iepriekš minētā izriet, ka *Terni* tarifa pagarināšana, kas tika veikta 2005. gadā ar apstrīdēto pasākumu, bija neatņemama kompensācijas daļa, kas *Terni* pienācās par 1962. gadā piedzīvoto ekspropriāciju. Šis prasītājas apgalvojums ir balstīts uz ekstrapolēšanu no valsts likumdevēja izvēlētās kompensācijas pamatojuma, kas savukārt bija balstīts uz *Terni* pielīdzināšanu virtuālam pašražotājam. Šis apgalvojums atkāpjas no laika ierobežojuma, kas noteikts saistībā ar *Terni* tarifa piemērošanu, un izraisa Dekrēta Nr. 1165/63 6. panta skaidrā un precīzā formulējuma sagrozīšanu.

141 Tādēļ Komisija, konstatējusi, ka nav šaubu, ka elektroenerģijas piegāde par zemāku cenu salīdzinājumā ar parasto elektroenerģijas tarifu ir acīmredzama ekonomiska priekšrocība tās saņēmējiem, kas samazina tiem ražošanas izmaksas un palielina to konkurētspēju (apstrīdētā lēmuma 99. apsvērums), pamatoti secināja, ka bijušajām *Terni* sabiedrībām no 2005. gada 1. janvāra piešķirtais tarifs bija valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē.

142 No tā izriet, ka pamats, ar kuru tiek apgalvots EKL 87. panta 1. punkta pārkāpums, ir jānoraida.

Par pamatu, ar kuru tiek apgalvots, būtisko formas prasību pārkāpums un EKL 87. un 88. panta pārkāpums, jo tika acīmredzami kļūdaini izvērtēts Itālijas iestāžu iesniegtais ekonomiskais pētījums

Par būtisko formas prasību pārkāpumu

— Lietas dalībnieku argumenti

143 Prasītāja norāda, ka Komisija 2007. gada 20. februāra vēstulē pieprasīja, lai Itālijas Republika tai tostarp sniegtu informāciju, kas tai ļautu objektīvi salīdzināt ekspropriēto aktīvu vērtību ar priekšrocības vērtību, kura tika gūta no *Terni* tarifa no šī režīma sākuma līdz 2010. gada beigām, ar attiecīgo vērtību aktualizāciju, lai varētu tikt veikta salīdzināšana. Prasītāja piebilst, ka šajā vēstulē Komisija norādīja, ka pieprasītā informācija ir "nepieciešama, lai izdarītu secinājumu", kas ļāva Itālijas iestādēm un saņēmējām sabiedrībām, īstenojot savas tiesības piedalīties formālajā izmeklēšanas procedūrā, uzskatīt pieprasītās salīdzinošās analīzes rezultātus kā noteicošus saistībā ar jautājumu par *Terni* tarifa kvalificēšanu par valsts atbalstu.

144 Atbildot uz šo pieprasījumu, Itālijas Republika 2007. gada aprīlī iesniedza Komisijai pētījumu, kuru bija veicis neatkarīgs konsultants pēc bijušo *Terni* sabiedrību lūguma un kurā ir norādīts, ka kopējā vērtība, kas gūta no *Terni* tarifa priekšrocības, ir zemāka par ekspropriētā īpašuma, kas tika veikts sakarā ar nacionalizēšanu,

grāmatvedības vērtību (aktualizēta 2006. gadā), un tādēļ secina, ka nebija notikusi pārmērīga kompensēšana.

145 Tomēr apstrīdētajā lēmumā Komisija uzskatīja, ka šim pētījumam nav nozīmes, jo kompensēšanas mehānisma adekvātums var tikt izvērtēts vienīgi ekspropriācijas brīdī (*ex ante*) un nevis pēc tam (*ex post*).

146 Apstrīdētais lēmums tika pieņemts apstākļos, kuri neļāva prasītājai pilnībā izmantot savas tiesības uz aizstāvību un piedalīties procesā saistībā ar jautājumu, kas bija minētās procedūras priekšmets. Neinformējot prasītāju par radikālajām izmaiņām savā vērtējumā procedūras gaitā, Komisija pievērsa prasītājas uzmanību aspektiem, kurus tā beigu beigās uzskatīja par tādiem, kuriem nav nozīmes saistībā ar apstrīdēto lēmumu. Tā rezultātā tika nopietni pārkāpts noteikums, ka puses ir jāuzklausa, kurš ir galvenā un neaizskaramā jebkuras procedūras garantija, ieskaitot Kopienas procedūras. Nevienā administratīvajā procedūrā nedrīkst tikt neievērots indivīdu, kas piedalās šajā procedūrā, tiesību uz aizstāvību pamatprincips.

147 Judikatūra, kuru Komisija izvirzīja savos rakstveida apsvērumos, ir balstīta uz kļūdainu Regulas Nr. 659/1999 20. panta interpretāciju, un tajā netiek ņemts vērā EKL 88. panta 2. punkts, kurā ir paredzēts, ka procedūrā, kurā tiek uzklausītas puses, Komisijai ir "[jāliek] ieinteresētajām pusēm iesniegt piezīmes".

148 Prasītāja apgalvo, ka ir acīmredzams, ka dalībvalsts nav vienīgais tiesību subjekts, kuru skar tiesību akts, ar kuru atbalsta pasākums tiek atzīts par nesaderīgu ar EKL 87. pantu. Tieši pretēji, gan atbalsta saņēmēju, gan konkurējošos uzņēmumus kā "ieinteresētās personas" tieši skar lēmumu pieņemšanas pilnvaras, kas pieder Kopienu administrācijai, un ar tām saistītās pilnvaras atgūt nelikumīgu atbalstu; ir norādīts, ka minētajām personām ir tiesības celt prasību Komisijas negatīva lēmuma gadījumā. Tiesības uz aizstāvību tādējādi ir saistītas ar administratīvajiem aktiem, kas ir negatīvi visiem adresātiem (t.i., gan valsts un trešajām personām, kas ir izslēgtas no atbalsta, kuru nav atzinusi Komisija), un ka nelabvēlīgā situācija ir jāuzskata par noteikuma piemērošanas nosacījumu, saskaņā ar kuru puses ir jāuzklausa saistībā ar visiem adresātiem.

149 Komisijas minētajā judikatūrā vismaz tiek atzīts, ka "[ieinteresēto personu, kas nav dalībvalsts], tiesības iesaistīties administratīvajā procedūrā [ir jānodrošina] pienācīgā apmērā, ņemot vērā lietas apstākļus". Tomēr šajā lietā viens no noteicošajiem aspektiem, lai *Terni* tarifs tiktu atzīts par saderīgu ar Kopienu noteikumiem par valsts atbalstu, ir bijušo *Terni* sabiedrību ekonomiskās un finanšu situācijas vērtējums ekspropriācijas laikā, kura tika veikta ar Likumu Nr. 1643/62. Prasītāja uzskata, ka šis aspekts bija vienlīdzīgā mērā noteicošs saistībā ar to, vai lietas iznākums ir atkarīgs no *Terni* ekspropriēto aktīvu aktualizētās vērtības salīdzināšanas ar *Terni* tarifa vērtību, kas tika aktualizēta līdz 2010. gada 31. decembrim, vai arī apskatāmais jautājums attiecas vienīgi uz šī tarifa neseno pagarināšanu kā papildus kompensēšanu par izņēmuma ekspropriāciju, kuru piedzīvoja *Terni*.

150 Visbeidzot prasītāja apgalvo, ka, pat neņemot vērā iepriekš minēto, Komisija tomēr nopietni pārkāpa būtiskās formas prasības formālās izmeklēšanas procedūras laikā gan attiecībā pret prasītāju, gan pret Itālijas Republiku. Pat ja prasītājas tiesības uz aizstāvību tiek apskatītas ierobežotā veidā, apstrīdētais lēmums vēl joprojām ir pretiesisks, jo tajā ir pieļauts nelabojams pārkāpums tādā ziņā, ka tajā ir pretruna starp izmeklēšanu, pamatojumu un apstrīdētā lēmuma rezolutīvo daļu. Personām, kuras

ietekmēja procedūra, netika sniegtas pietiekamas garantijas, lai tās varētu iesniegt pretargumentus iestādei, kura sāka procedūru saistībā ar aspektu, kurš bija būtisks saistībā ar apstrīdēto lēmumu. Šis defekts faktiski padarīja par bezjēdzīgu Itālijas Republikas atbildi uz jautājumiem, kurus Komisija tika uzdevusi savā 2007. gada 20. februāra vēstulē.

151 Komisija atbild, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka valsts atbalsta kontroles procedūrā valsts atbalsta saņēmēji nevar paši piedalīties debatēs, kurās tiek ievērots sacīkstes princips, nevar izvirzīt tiesības uz aizstāvību un nevar pamatoties uz tiesībām uz aizstāvību, kuras ir valstij, pret kuru attiecīgā procedūra ir sākta.

152 Pabeigtības labad, Komisija apgalvo, ka šajā lietā nav ticis pārkāpts sacīkstes princips vai Itālijas Republikas tiesības uz aizstāvību. Komisija apgalvo, ka tā nevienā brīdī procedūras laikā nebija Itālijas Republikai norādījusi, ka tā veiks *Terni* tarifa adekvātuma *ex post* vērtējumu, neizvērtējot, vai šī tarifa pagarināšana, kāda tā ir paredzēta apstrīdētajā pasākumā, var tikt attaisnota kā kompensācija par ekspropriāciju, ko *Terni* piedzīvoja 1962. gadā; un Komisijas apgalvoto apstiprina fakts, ka Itālijas iestādes un *Terni* sabiedrības patiešām izvirzīja procedūras gaitā argumentus saskaņā ar pirmo pamatu, lai pierādītu, ka pagarināšana būtu jāuzskata par neatņemamu kritērija daļu, kas *ex ante* paredzēts Dekrētā Nr. 1165/63, lai sniegtu kompensāciju *Terni*.

153 Komisija uzsver, ka, lai gan Itālijas iestāžu iesniegtais pētījums netika uzskatīts par atbilstīgu, tā tomēr tika izvērtējusi tā saturu, secinot, ka tajā izmantotās metodes, uz kurām tas bija balstīts, bija neprecīzas un/vai nepareizas. Tā piebilst, ka, apgalvojot, ka "[apstrīdētais] lēmums jebkurā gadījumā ir prettiesisks, jo tajā ir pieļauts nelabojams pārkāpums tādā ziņā, ka tajā ir pretruna starp izmeklēšanu, pamatojumu un

apstrīdētā lēmuma rezolutīvo daļu", prasītāja izvirza jaunu pamatu, kas ir jāuzskata par nepieņemamu saskaņā ar Reglamenta 48. panta 2. punktu.

— Vispārējās tiesas vērtējums

154 Ir jāatgādina, ka ar 2006. gada 19. jūlija vēstuli Komisija informēja Itālijas Republiku par savu lēmumu sākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru un ka, publicējot šo lēmumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, tā aicināja ieinteresētās trešās personas iesniegt savus apsvērumus par apstrīdēto pasākumu.

155 Konstatējusi, ka bija nepieciešama cita informācija, "kas nepieciešama, lai nonāktu pie secinājuma", Komisija 2007. gada 20. februāra vēstulē pieprasīja, lai Itālijas Republika tai tostarp sniegtu informāciju, kas tai ļautu objektīvi salīdzināt ekspropriēto aktīvu vērtību ar priekšrocības vērtību, kura tika gūta no *Terni* tarifa no šī režīma sākuma līdz 2010. gada beigām, ar attiecīgo vērtību aktualizāciju.

156 Atbildot uz šo pieprasījumu, Itālijas Republika 2007. gada aprīlī iesniedza Komisijai pētījumu, kuru bija veicis neatkarīgs konsultants pēc bijušo *Terni* sabiedrību lūguma un kurā ir norādīts, ka kopējā vērtība, kas gūta no *Terni* tarifa priekšrocības, ir zemāka par ekspropriētā īpašuma, kas tika veikts sakarā ar nacionalizēšanu, grāmatvedības vērtību (aktualizēta 2006. gadā), un tādēļ secina, ka nebija notikusi pārmērīga kompensēšana.

157 No apstrīdētā lēmuma 82. un 83. apsvēruma izriet, ka Komisija prioritāri tika uzskatījusi, kas šis pētījums nav atbilstīgs, jo jebkura analīze par kompensācijas mehānisma adekvātumu ir jāveic *ex ante*, t.i., ekspropriācijas laikā. Līdz ar to Komisija secināja, ka līdz sākotnējam kompensējošā tarifu pasākumam (un tikai līdz šim datumam) saņēmēji nebija saņēmuši nekādas priekšrocības. Šo secinājumu nevar atspēkot ar peļņas un zaudējumu aprēķiniem, kas it īpaši ir veikti *a posteriori*.

158 Komisija pakārtoti izvērtēja pēc būtības pētījumu, kuru bija iesniegušas Itālijas iestādes, un konstatēja, ka tajā izmantotās metodes nebija precīzas un pareizas, jo tajā sistemātiski tika par zemu novērtēta *Terni* sabiedrību tarifa priekšrocība un kopumā tika pārvērtēta ekspropriēto aktīvu vērtība (apstrīdētā lēmuma 87.–90. apsvērums).

159 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka apstrīdētais lēmums tika pieņemts apstākļos, kuri neļāva prasītājai pilnībā izmantot savas tiesības uz aizstāvību un "piedalīties procesā saistībā ar jautājumu, kas bija minētās procedūras priekšmets". Saņēmusi pētījumu, kurā bija izklāstīta salīdzinošā analīze, Komisija, spontānā veidā un neinformējot prasītāju, konstatēja, ka šim pētījumam nav nekādas nozīmes. Neinformējot par vērtējuma radikālo maiņu, kas notika procedūras gaitā, saistībā ar informāciju, kuru tā pieprasīja 2007. gada 20. februārī, un līdz ar to saistībā ar apstrīdēto pasākumu Komisija nesniedza prasītājai iespēju iesniegt pretargumentus formālās izmeklēšanas procedūras gaitā saistībā ar Komisijas nostāju par *Terni* tarifa pagarināšanas prettiesiskumu saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

160 Šī argumentācija nav atbalstāma.

161 Saistībā ar tiesību uz aizstāvību pārkāpumu ir jānorāda, ka, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valsts atbalsta kontroles procedūra, ņemot vērā tās vispārējo struktūru, ir procedūra, ko uzsāk pret atbildīgo dalībvalsti, kura tās pienākumu atbilstoši Kopienu tiesībām dēļ ir atbildīga par atbalsta piešķiršanu (iepriekš minētais 1986. gada 10. jūlija spriedums lietā 234/84 Beļģija/Komisija, *Recueil*, 2263. lpp., 29. punkts, un 2002. gada 24. septembra spriedums apvienotajās lietās C-74/00 P un C-75/00 P *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija, *Recueil*, I-7869. lpp. 81. punkts).

162 Šajā procedūrā ieinteresētās personas, izņemot dalībvalsti, kas atbildīga par atbalsta piešķiršanu, pašas nevar iesaistīties tādā sacīkstes procesā ar Komisiju, kāds ir uzsākts attiecībā pret minēto valsti (Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 59. punkts, un iepriekš 161. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija, 82. punkts). Tādēļ [šīs ieinteresētās personas] galvenokārt ir informācijas avoti Komisijai (Pirmās instances tiesas 1996. gada 22. oktobra spriedums lietā T-266/94 *Skibsværftsforeningen* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1399. lpp., 256. punkts, un Pirmās instances tiesas 1998. gada 25. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-371/94 un T-394/94 *British Airways* u.c./Komisija, *Recueil*, II-2405. lpp., 59. punkts).

163 Neviena no normām par valsts atbalsta kontroles procedūru nepiešķir atbalsta saņēmējam lielāku lomu nekā citām ieinteresētajām personām. Tomēr ir jāatgādina, ka valsts atbalsta kontroles procedūra nav procedūra, ko sāk "pret" atbalsta saņēmēju, kas nozīmētu, ka atbalsta saņēmējs varētu balstīties uz tik plašām tiesībām kā tiesības uz aizstāvību (iepriekš 161. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija, 83. punkts, un Pirmās instances tiesas 2004. gada 8. jūlija spriedums lietā T-198/01 *Technische Glaswerke Ilmenau*/Komisija, Krājums, II-2717. lpp., 193. punkts).

164 Prasītāja apgalvo, ka iepriekš minētā judikatūra ir balstīta uz kļūdainu Regulas Nr. 659/1999 20. panta interpretāciju un tajā netiek ņemts vērā EKL 88. panta 2. punkts, kurā ir paredzēts, ka procedūrā, kurā tiek uzklausītas puses, Komisijai ir "[jāliek] ieinteresētajām pusēm iesniegt piezīmes".

165 Ir pietiekami konstatēt, ka attiecīgā judikatūra bija tieši paredzēta, lai interpretētu EKL 88. panta 2. punktu un Regulas Nr. 659/1999 6. un 20. pantu, kurā ir paredzētas ieinteresēto personu tiesības iesniegt apsvērumus formālās izmeklēšanas procedūras laikā.

166 Turklāt, pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, tā nevar tikt uzskatīta par apstrīdētā lēmuma adresāti, pat ja ar šo lēmumu tās saņemtais atbalsts tiek atzīts par nesaderīgu. Jāatgādina, ka adresātes Komisijas pieņemtajiem lēmumiem valsts atbalsta jomā ir tikai un vienīgi attiecīgās dalībvalstis (skat. Regulas Nr. 659/1999 25. pantu un iepriekš 162. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, 45. punkts).

167 Šajā sakarā jānorāda, ka vispārējie tiesību principi, piemēram, tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, tiesības tikt uzklausītam vai labas pārvaldības princips, uz ko atsaucas prasītāja, nevar ļaut Kopienu tiesai paplašināt procesuālās tiesības, kas saskaņā ar Līgumu un atvasinātajām tiesībām piemīt ieinteresētajām personām valsts atbalsta kontroles procedūrā (skat. iepriekš 163. punktā minēto spriedumu lietā *Technische Glaswerke Ilmenau*/Komisija, 194. punkts). Tāpat nav pamatoti atsaukties uz judikatūru par EKL 81. un 82. panta piemērošanu un par koncentrācijas kontroli, kas attiecas uz procedūrām, kuras sāktas nevis pret dalībvalsti, bet gan pret uzņēmumiem, kam šajā ziņā piemīt specifiskas procesuālās tiesības.

168 Šajā sakarā tika atzīts, ka ne no normām par valsts atbalstu, ne no judikatūras neizriet, ka Komisijai vajadzētu uzklausīt valsts līdzekļu saņēmēja viedokli par juridisko vērtējumu, ko tā veic saistībā ar attiecīgo pasākumu, vai ka tai pirms lēmuma pieņemšanas vajadzētu informēt attiecīgo dalībvalsti un *a fortiori* atbalsta saņēmēju par savu viedokli, jo ieinteresētās personas un dalībvalsts ir uzaicinātas iesniegt piezīmes (iepriekš 163. punktā minētais spriedums lietā *Technische Glaswerke Ilmenau*/Komisija, 198. punkts).

169 Katrā ziņā ir svarīgi uzsvērt, ka prasītāja tika aicināta iesniegt apsvērumus un ka tā tika izmantojusi šo iespēju, iesniedzot detalizētus apsvērumus Komisijai.

170 Tā norādīja, ka *Terni* tarifs ir likumīga kompensācija, kas *Terni* tika piešķirta pēc tās aktīvu ekspropriācijas, un to nevar uzskatīt par valsts atbalstu. Attiecībā uz kompensācijas atbilstību prasītāja atgādina tarifa vēsturi, norādot, ka visi *Terni* tarifa pagarinājumi pēc 1991. gada tika piešķirti reizē ar vispārējo hidroelektrisko koncesiju atjaunošanu citiem ražotājiem, un tādējādi saskaņā ar principu, ka nedrīkst pastāvēt diskriminācija starp *Terni* un citiem pašražotājiem, kuriem nav veikta ekspropriēšana un kuri attiecīgi var turpināt ražot un patērēt elektroenerģiju par ļoti zemu cenu (apstrīdētā lēmuma 43. un 44. apsvērums).

171 Prasītāja tādēļ procedūras gaitā izvirzīja argumentus, lai pierādītu, ka pagarināšana būtu jāuzskata par neatņemamu kritērija daļu, kas *ex ante* paredzēts Dekrēta Nr. 1165/63 6. pantā, lai sniegtu kompensāciju *Terni*.

172 Tieši šajā sakarā Komisija veica savu galveno konstatāciju, lai secinātu, ka apstrīdētais pasākums ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Tādēļ prasītāja nepamatoti apgalvo, ka Komisija tai liedza "piedalīties procesā saistībā ar jautājumu, kas bija minētās procedūras priekšmets" vai ka tai tika "nepamatoti liegtas tiesības iesniegt pretargumentus par Kopienu administrācijas pozīciju saistībā ar preferenciālā tarifa pagarināšanas prettiesiskumu saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem".

173 Tomēr ir jānorāda, ka prasītājas apgalvojumā par Komisijas veiktā vērtējuma radikālo maiņu, kas notika procedūras gaitā, saistībā ar informāciju, kuru tā pieprasīja 2007. gada 20. februārī, un līdz ar to saistībā ar apstrīdēto pasākumu, nav ņemts vērā formālās izmeklēšanas procedūras mērķis un ir balstīts uz Komisijas 2007. gada 20. februāra vēstules nepareizu interpretāciju.

174 Komisija patiešām uzskatīja par nepieciešamu savākt informāciju par valstij nacionalizācijas rezultātā nodoto īpašumu grāmatvedības vērtību. Tomēr tas nebija vienīgais informācijas pieprasījuma iemesls, kurš bija izklāstīts 2007. gada 20. februāra vēstulē, un šajā sakarā paustais formulējums, ka informācija bija nepieciešama, lai "izdarītu secinājumu" šajā lietā, ir jāapskata formālās izmeklēšanas procedūras un tās mērķu kontekstā, proti, lai ieinteresētās personas varētu paust savus uzskatus un Komisija varētu pilnībā pārzināt visu informāciju saistībā ar lietu pirms lēmuma pieņemšanas (šajā ziņā skat. Tiesas 1984. gada 20. marta spriedumu lietā 84/82 Vācija/Komisija, *Recueil*, 1451. lpp., 13. punkts).

175 Formālajai izmeklēšanas procedūrai nevar būt cits apjoms kā vien tas, kas ir izklāstīts iepriekš, un, konkrētāk, tajā nevar tikt galīgi nospriests par noteiktiem lietas aspektiem pirms galīgā sprieduma pasludināšanas.

176 Tomēr no 2007. gada 20. februāra vēstules nevar izsecināt, kā to apgalvo prasītāja, ka Komisija to tika uzskatījusi "par noteicošu, lai lemtu par *Terni* tarifa pagarināšanas kategorizēšanu par valsts atbalstu, fakta pierādīšanu, ka šīs kompensācijas (aktualizētā) vērtība bija vienlīdzīga vai mazāka par ekspropriētā īpašuma vērtību". Šīs apgalvojums izriet no kļūdainas šīs vēstules interpretācijas.

177 Komisija katrā ziņā nav norādījusi ne Itālijas Republikai, ne bijušajām *Terni* sabiedrībām, ka tā veica *ex post* vērtējumu par *Terni* tarifa adekvātumu, neizvērtējot, vai šī tarifa pagarināšana, kas bija noteikta apstrīdētajā pasākumā, varētu tikt pamatota kā kompensācija par ekspropriāciju, kuru 1962. gadā piedzīvoja *Terni*.

178 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka iebildums par prasītājas tiesību uz aizstāvību pārkāpumu ir jānoraida.

179 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka, pat ja procedūrā, kas sākta saskaņā ar Regulu Nr. 659/1999, ieinteresēto personu tiesības uz aizstāvību tiek apskatītas ierobežotā veidā (*quod non*), apstrīdētais lēmums vēl joprojām ir prettiesisks, jo tajā ir pieļauts nelabojams pārkāpums tādā ziņā, ka tajā ir pretruna starp izmeklēšanu, pamatojumu un apstrīdētā lēmuma rezolutīvo daļu.

180 Komisija apgalvo, ka sūdzība nav pieņemama saskaņā ar Reglamenta 48. panta 2. punktu, kurā ir noteikts, ka tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem tiesību un faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā.

181 Tomēr ir jānorāda, ka minētais pamats nevar tikt uzskatīts par jaunu, jo tas jau tika minēts prasības pieteikumā. Līdz ar to Komisijas prasījums par to, lai šis pamats tiktu uzskatīts par nepieņemamu, ir jānoraida.

182 Ir grūti noteikt pamata precīzo apjomu, jo vienkārša norāde uz "nelabojamu pārkāpumu tādā ziņā, ka ir pretruna starp izmeklēšanu, pamatojumu un apstrīdētā lēmuma rezolutīvo daļu," neļauj precīzi noteikt nelikumību, kas izriet no tā, ka Komisija iespējami ir pieļāvusi Savienības tiesību normas vai vispārējā principa pārkāpumu.

183 Atbildes rakstā pamata formulējumam seko šāds paskaidrojums: "Personām, kuras skāra procedūra, netika sniegtas pietiekamas garantijas, lai tās varētu iesniegt pretargumentus iestādei (Komisijai), kura sāka procedūru saistībā ar aspektu, kurš bija būtisks saistībā ar apstrīdēto lēmumu." Šī argumentācija atklāj, ka šis pamats neatšķiras no pamata, ar kuru tiek apgalvots prasītājas tiesību uz aizstāvību pārkāpums un kurš tika noraidīts, kā tas ir izklāstīts šī sprieduma 178. punktā.

184 Visbeidzot ir jānorāda, ka replikas rakstā ir norādīts, ka "Komisija tomēr nopietni pārkāpa būtiskās formas prasības formālās izmeklēšanas procedūras laikā gan attiecībā pret prasītāju, gan pret Itālijas Republiku, kurām abām nepamatoti liegtas tiesības iesniegt pretargumentus par [..] administrācijas pozīciju saistībā ar preferenciālā tarifa pagarināšanas prettiesiskumu saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem".

185 Tiktāl, ciktāl prasītāja paredzēja izvirzīt pamatu par Itālijas Republikas tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, minētais pamats ir jānoraida kā nepieņemams un katrā ziņā kā nepamatots.

186 Vispirms ir jāatgādina, ka tiesību uz aizstāvību pārkāpums pēc savas būtības ir subjektīvs pārkāpums (skat. Pirmās instances tiesas 2004. gada 8. jūlija spriedumu apvienotajās lietās T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00 *JFE Engineering* u.c./Komisija, Krājums, II-2501. lpp., 425. punkts un tajā minētā judikatūra), kurš tādēļ ir jāizvirza attiecīgajai dalībvalstij pašai (skat. it īpaši iepriekš 163. punktā minēto spriedumu lietā *Technische Glaswerke Ilmenau*/Komisija, 203. punkts).

187 Tādēļ prasītāja šajā lietā nevar izvirzīt iebildumu par attiecīgās dalībvalsts, šajā gadījumā Itālijas Republikas, tiesību uz aizstāvību pārkāpumu.

188 Pat pieņemot, ka šis pamats ir pieņemams, tas nevarētu tikt atzīts par pamatotu.

189 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesību uz aizstāvību ievērošanas princips prasa nodrošināt attiecīgajai dalībvalstij iespēju izteikt savu viedokli par apsvērumiem, ko saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu iesniegušas ieinteresētās trešās personas un uz ko Komisija ir paredzējusi balstīties savā lēmumā, un tad, ja dalībvalstij nav tikusi dota iespēja sniegt savus komentārus par šiem apsvērumiem, Komisija nevar iekļaut minētos apsvērumus lēmumā pret šo valsti. Tomēr, lai šāda tiesību uz aizstāvību pārkāpuma dēļ lēmums tiktu atcelts, ir jāpierāda, ka minētā pārkāpuma neesamības gadījumā procedūras iznākums varētu būt bijis citāds (Tiesas 1987. gada 11. novembra spriedums lietā 259/85 Francija/Komisija, *Recueil*, 4393. lpp., 12. un 13. punkts, un 1990. gada 14. februāra spriedums lietā C-301/87 Francija/Komisija, *Recueil*, I-307. lpp., 29.–31. punkts).

190 Šajā lietā ir pietiekami konstatēt, ka Komisija nav tikusi kritizēta par to, ka tā būtu apstrīdētajā lēmumā ņēmusi vērā ieinteresēto personu apsvērumus, par kuriem Itālijas Republikai nebija iespēja izteikt viedokli. Saskaņā ar EKL 88. panta 2. punkta

un Regulas Nr. 659/1999 6. panta 2. punkta prasībām Itālijas Republikai deva iespēju iesniegt piezīmes par lēmumu sākt [izmeklēšanas] procedūru un tai tika nosūtīti saistībā ar minēto lēmumu izteiktie ieinteresēto personu apsvērumi, saistībā ar kuriem tā pauda savu nostāju 2006. gada 22. decembra vēstulē (apstrīdētā lēmuma 6. apsvērums).

191 Prasītāja apgalvo, ka, neinformējot Itālijas Republiku par vērtējuma radikālo maiņu, kas notika procedūras gaitā, saistībā ar informāciju, kuru tā pieprasīja 2007. gada 20. februārī, un līdz ar to saistībā ar apstrīdēto pasākumu, Komisija nesniedza Itālijas Republikai iespēju iesniegt pretargumentus formālās izmeklēšanas procedūras gaitā saistībā ar Komisijas nostāju par *Terni* tarifa pagarināšanas prettiesiskumu saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

192 Ir jāuzsver, ka apsvērumos, kuri tika iesniegti Komisijai formālās izmeklēšanas procedūras laikā, Itālijas Republika apgalvo, ka ne sākotnējā tarifa piemērošana *Terni*, kas uzskatāma par likumīgu kompensāciju par tās aktīvu ekspropriēšanu, ne tās turpmākie pagarinājumi netika uzskatīti par valsts atbalstu. Lai pamatotu šo apgalvojumu, Itālija citē vairākus Tiesas nolēmumus, kas attiecas uz uzņēmumiem izsniegtu konkrētu kompensāciju veidu rakstura neatbilstību atbalstam, īpaši uz kompensācijām par zaudējumiem un pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (apstrīdētā lēmuma 58. apsvērums).

193 Apstrīdētā lēmuma 59. apsvērumā ir precizēts:

"Attiecībā uz valsts atbalsta atļauju *Terni* tarifam [Itālijas Republika] uzsver, ka Likums Nr. 9/91, kas nosaka tarifa pirmo pagarinājumu, tika iesniegts Komisijai, un

tā to apstiprināja. Tas pats attiecas uz turpmākajiem tarifa termiņa pagarinājumiem, kas tika piešķirti reizē ar hidroelektrisko koncesiju pagarinājumu hidroenerģijas ražotājiem un pret kuriem Komisijai nekad nav bijuši iebildumi. Tāpēc [Itālijas Republika] uzskata, ka *Terni* tarifs būtu jāuzskata par pastāvošu pasākumu, kas nav valsts atbalsts."

194 Itālijas Republika tādēļ ir skaidri paudusi savus uzskatus formālās izmeklēšanas procedūras laikā par apstrīdētā pasākuma kompensējošo raksturu.

195 Turklāt prasītājas apgalvojumā, uz kuru ir izdarīta atsauce šī sprieduma 191. punktā, nav ņemts vērā formālās izmeklēšanas procedūras mērķis un tas ir balstīts uz Komisijas 2007. gada 20. februāra vēstules nepareizu interpretāciju.

196 Visbeidzot ir jāatgādina, ka ne no normām par valsts atbalstu, ne no judikatūras neizriet, ka Komisijai vajadzētu uzklausīt valsts līdzekļu saņēmēja viedokli par juridisko vērtējumu, ko tā veic saistībā ar attiecīgo pasākumu, vai ka tai pirms lēmuma pieņemšanas vajadzētu informēt attiecīgo dalībvalsti un *a fortiori* atbalsta saņēmēju par savu viedokli, jo ieinteresētās personas un dalībvalsts ir uzaicinātas iesniegt piezīmes (iepriekš 163. punktā minētais spriedums lietā *Technische Glaswerke Ilmenau*/Komisija, 198. punkts).

Par acīmredzamu kļūdu vērtējumā saistībā ar Itālijas iestāžu iesniegto ekonomisko pētījumu

— Lietas dalībnieku argumenti

197 Prasītāja norāda, ka Komisija apstrīd Itālijas iestāžu iesniegto pētījumu no diviem aspektiem.

198 Pirmkārt, šajā pētījumā tika pārvērtēta ekspropriēto īpašumu vērtība, neņemot vērā faktu, ka šie īpašumi un ar tiem saistītie aktīvi koncesijas beigās būtu jānodod valstij.

199 Prasītāja norāda, ka atbilstoši *Terni* gadskārtējiem pārskatiem ekspropriēto īpašumu vērtības aprēķināšana ir tieši tāda, kādu Komisija tika pieprasījumi, un ka sākotnējie pārskati, kurus ir apstiprinājis notārs, pilnībā atbilst tiesību aktiem sabiedrību un grāmatvedības jomā, un izpilda pienākumu īpašuma vērtību "amortizēt" proporcionāli atlikušajam koncesiju ilgumam.

200 Ne tikai Komisijas argumentācijā tiek apgriezts pierādīšanas pienākums, bet tajā arī netiek ņemts vērā fakts, ka, ja ekspropriācija nebūtu notikusi, *Terni* hidroelektriskās koncesijas būtu tikušas pagarinātas vairākas reizes līdz 2020. gada 31. decembrim, gluži kā visas pārējās neekspropriēto pašražotāju hidroelektriskās koncesijas.

201 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka attiecīgajā pētījumā tiek par zemu novērtēta priekšrocība, kas sniegta ar *Terni* tarifu, tiktāl, ciktāl, lai aprēķinātu tarifa priekšrocību, *Terni* faktiski samaksātā summa būtu bijusi jāsalīdzina ar tarifu, kuru parasti maksā tirgus dalībnieks, kas nav pašražotājs un kam ir analogs patēriņa profils kā *Terni*.

202 Prasītāja atbild, ka *Terni* un tās tiesību pārņēmēji tika atbrīvoti no noteiktiem faktoriem, kas saistīti ar tarifu (ieskaitot termisko uzrēķinu), ar tiesību normām un noteikumiem, kas pilnībā atšķiras un ir vēlāki par Likumu Nr. 1643/62 un tā piemērošanas dekrētu, bet, ņemot vērā salīdzināšanas ar pašražotājiem loģiku, ir šī likuma pamatā. Tādēļ nav pareizi apgalvot, ka, lai novērtētu piešķirto priekšrocību vērtību, *Terni* tarifs būtu jāsalīdzina ar "parasto tarifu" (ieskaitot termisko uzrēķinu), kas būtu bijis jāmaksā tirgus dalībniekam, kas nav pašražotājs. Šī pati argumentācija attiecas uz "kompensēšanas priekšrocībām", kuras *Terni* sabiedrības saņēma no elektroenerģijas nozares kompensēšanas fonda laikposmā no 2000. gada līdz 2006. gadam.

203 Līdz ar to prasītāja uzskata, ka priekšrocība būtu bijusi jāaprēķina atkarībā no cenas, kuru *Terni* sabiedrībām būtu bijis jebkurā gadījumā jāmaksā saskaņā ar iepriekš minētajām tiesību normām (atšķiras no *Terni* tarifa), un nevis atbilstoši parastajai cenai elektroenerģijas tirgū, kā to nepareizi apgalvo Komisija.

204 Komisija atgādina, ka tā tika izvērtējusi pēc būtības Itālijas iestāžu iesniegto pētījumu vienīgi pakārtoti un ka, ja tās secinājums par šī pētījuma nenozīmību tiks apstiprināts, tad šī pamata otrajā daļā izvirzītie argumenti jebkurā gadījumā būs neefektīvi.

205 Komisija norāda, ka prasītāja neapstrīd apsvērumu, kas izklāstīts apstrīdētā lēmuma 90. apsvērumā, ka "pētījumā par šo aktīvu grāmatvedības vērtību uzskatīta vienkārši starpība starp *Terni* "ražošanas iekārtu un aprīkojuma" vērtību 1962. gada budžetā (gadu pirms nacionalizācijas) un tā paša elementa vērtību nākamajā gadā", bet "nav konkrētu pierādījumu, ka starpība attiektos tikai uz hidroelektrostacijas zaudējumu". Šis iebildums ir pietiekams, lai pierādītu pētījuma zemo ticamību, jo nav pierādīts, ka kompensācijas adekvātums tika izvērtēts vienīgi saistībā ar ekspropriētajām hidroelektriskajām iekārtām.

206 Komisija apgalvo, ka Itālijas iestāžu iesniegtajā pētījumā nav noteikts, vai saistībā ar iekārtu vērtību, kā tā tika norādīts *Terni* 1963. gada grāmatvedības pārskatos, tika ņemts vērā fakts, ka koncesijas beigšanās brīdī liela daļa no šīm iekārtām tiks nodota valstij. Šī būtiskā aspekta pārprotamību nekliedē prasītājas formālais apsvērums par pārskatu apjomu, kurus ir apstiprinājis notārs. Saistībā ar prasītājas apgalvojumu, ka, ja ekspropriācija nebūtu notikusi, *Terni* hidroelektriskā koncesija būtu pagarināta līdz 2020. gada decembrim, Komisija norāda, ka, lai novērtētu 1962. gadā ekspropriētā īpašuma vērtību, ir nepieciešams apskatīt situāciju, kas bija ekspropriācijas laikā, bez iespējas ņemt vērā izmaiņas, kuras, ja ekspropriācija nebūtu notikusi, būtu varējušas notikt vēlāk, un ka katrā ziņā 2020. gads nav pareizs, jo Likumā Nr. 266/05 hidroelektrisko koncesiju pagarināšana līdz 2020. gadam tika atzīta par nekonstitucionālu.

207 Saistībā ar tarifu salīdzinošo analīzi Komisija norāda, ka attiecīgajā pētījumā tika nepamatoti par atskaites punktu ņemta pašražotāja maksātā cena (parastās tirgus cenas vietā), neņemot vērā to, ka *Terni* bija virtuālais pašražotājs līdz 1992. gadam, un šis statuss bija daļa no sniegtās kompensācijas. Ja šī sabiedrība būtu piedzīvojusi ekspropriāciju, nesaņemot par to kompensāciju, tā nebūtu pielīdzināta "virtuālajam pašražotājam" un līdz ar to tai būtu bijusi jāmaksā parastā tirgus cena par elektroenerģiju (un nevis cena, ko maksā pašražotājs, kas ir atbrīvots no noteiktiem tarifa faktoriem).

Līdz ar to, lai novērtētu *Terni* piešķirtās kompensācijas apmēru, ir pienācīgi aprēķināt starpību starp tirgu cenu (t.i., cenu bez kompensācijas) un *Terni* (kas ir pielīdzināta virtuālajam pašražotājam) piešķirto samazināto tarifu, lai tai sniegtu kompensāciju.

— Vispārējās tiesas vērtējums

208 Vispirms ir jāatgādina, ka Komisija tika izvērtējusi pēc būtības Itālijas iestāžu iesniegto pētījumu vienīgi pakārtoti un ka tā prioritāri tika uzskatījusi, ka šis pētījums nav atbilstīgs, jo jebkura analīze par kompensācijas mehānisma adekvātumu ir jāveic *ex ante*, t.i., ekspropriācijas laikā. Līdz ar to Komisija secināja, ka līdz sākotnējam kompensējošā tarifu pasākumam (un tikai līdz šim datumam) saņēmēji nebija saņēmuši nekādas priekšrocības. Šo secinājumu nevar atspēkot ar peļņas un zaudējumu aprēķiniem, kas it īpaši ir veikti *a posteriori* (apstrīdētā lēmuma 82.–85. apsvērums).

209 Prasītāja tieši neapstrīd Komisijas nostāju, ka attiecīgais pētījums nav atbilstīgs saistībā ar apstrīdētā pasākuma kvalificēšanu saskaņā ar valsts atbalsta pasākumiem. Savā otrajā pamatā prasītāja nav apgalvojusi, kas ir pieļauti procesuāli pārkāpumi, kas izriet no tās tiesību uz aizstāvību pārkāpuma.

210 Taču prasītāja pamatā, ar kuru tiek apgalvots EKL 87. panta 1. punkta pārkāpums, apstrīd šīs pieejas rezultātā izdarīto secinājumu. Tomēr ir jāatgādina, ka Komisija pamatoti uzskatīja, ka preferenciālā tarifa pagarināšana, kas tika veikta 2005. gadā ar

apstrīdēto pasākumu, nebija neatņemama *Terni* kompensācijas par ekspropriāciju, kuru tā piedzīvoja 1962. gadā, daļa un ka preferenciālais tarifs, kas *Terni* sabiedrībām tika piešķirts no 2005. gada 1. janvāra, bija valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, apgalvotajam tiesību uz aizstāvību pārkāpumam jebkurā gadījumā nevar būt nekādas ietekmes uz apstrīdētā lēmuma spēkā esamību.

211 Šajos apstākļos pamats, ar kuru tiek apgalvota acīmredzama kļūda Komisijas vērtējumā par Itālijas iestāžu iesniegto ekonomisko pētījumu, ir jānoraida kā neefektīvs.

Par pamatu, ar kuru tiek apgalvots EKL 88. panta 3. punkta pārkāpums

Lietas dalībnieku argumenti

212 Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētais lēmums ir prettiesisks, jo Komisija apgalvo, ka Itālijas Republika ieviesa apstrīdēto pasākumu pretēji EKL 88. pantam 3. punktam, un līdz ar ko uzdod Itālijas Republikai atgūt piešķirtās summas saskaņā ar Likumu Nr. 80/05.

213 Prasītāja apgalvo, ka ar apstrīdēto pasākumu netika atcelts likums Nr. 9/91, kurā bija paredzēts pagarināt *Terni* tarifu līdz 2007. gada 31. decembrim ar pakāpenisku apjomu samazināšanu laikposmā no 2002. gada līdz 2007. gadam, bet faktiski to pārsniedz, jo minētajā likumā tika noteikti apjomi, kuri uzņēmumiem pienācās

2004. gada 31. decembrī, pagarinot šī tarifa piemērošanu līdz 2010. gadam. Līdz ar to, ja apstrīdētais pasākums būtu prettiesisks, Likuma Nr. 9/91 tiesību normas turpinātu tikt piemērotas līdz paredzētajām beigām. Tomēr piesardzības labad 2005. un 2006. gadā *Autorità per l'energia elettrica e il gas* (Elektroenerģijas un gāzes iestāde, turpmāk tekstā — "*AEEG*") pieņēma virkni lēmumu, lai prasītāja un bijušās *Terni* sabiedrības saņemtu tikai tos *Terni* tarifa apjomus, kas tām pienākas saskaņā ar Likumu Nr. 9/91, kuru Komisija jau tika izvērtējusi un apstiprinājusi.

214 No maksājumu dokumentiem, kurus prasītāja saņēma no elektroenerģijas nozares kompensēšanas fonda 2005–2007 periodā, izriet, ka vienmēr tika atmaksātas visas summas saskaņā ar *Terni* tarifu, pat pēc Likuma Nr. 80/05 stāšanās spēkā bez jebkādas norādes uz šo tiesību normu, kas norāda uz to, ka tas, ka prasītājai netika maksātas summas, kas bija paredzētas apstrīdētajā lēmumā, izriet no tā, ka Itālijas iestādes vēlējās izpildīt EKL 88. panta 3. punktā noteikto pienākumu atlikt atbalsta piešķiršanu. Prasītāja apgalvo, ka tā netika saņēmusi ne procedūras laikā, kuras rezultātā tika pieņemts apstrīdētais lēmums, ne pēc tās nekādas summas, kas būtu daļa no tarifa, kurš tika pagarināts ar apstrīdēto pasākumu, jo visa nauda tika saņemta vienīgi saskaņā ar Likumu Nr. 9/91.

215 Prasītāja norāda, ka Komisija zināja, ka summas, kuras prasītāja tika saņēmusi līdz 2007. gadam, tai tika izmaksātas kā avansa maksājumi atbilstoši Likumam Nr. 9/91, kā to apliecina apstrīdētā lēmuma 33.–35. un 162. apsvērums. Komisijas apgalvojums, ka šis fakts nevar ietekmēt apstrīdētā lēmuma spēkā esamību un attiecas vienīgi uz tā izpildi, ir acīmredzami nepareizs. Nav noliedzams, ka, ja apstrīdētais pasākums nav faktiski ticis ieviests EKL 88. panta 3. punkta nozīmē, tad nav būtisko nosacījumu, lai atzītu atbalstu par nelikumīgu un uzdotu to valstij atgūt.

216 Turklāt Komisijas arguments, ka pienākuma atlikt atbalsta piešķiršanu neizpilde tiek pieļauta ar vienkāršu apstrīdētā pasākuma publicēšanu vai stāšanos spēkā, ne tikai ir pretrunā EKL 88. panta 3. punkta burtiskajai nozīmei, bet ir arī pretrunā šī aizlieguma būtībai un efektivitātei.

217 EKL 88. panta 2. un 3. punkta pamatmērķis ir novērst konkurences traucējumus iekšējā tirgū, kuri izriet no tā atbalsta saņēmējam piešķirtās priekšrocības par sliktu tā konkurentiem pirms Komisijas lēmuma par šī atbalsta saderīgumu ar kopējo tirgu. Pienākums atlikt atbalsta īstenošanu ir paredzēts, lai garantētu vienlīdzīgu attieksmi pret tirgus dalībniekiem periodā, pirms Komisija ir novērtējusi minētā atbalsta saderīgumu ar kopējo tirgu, jo uzņēmums saņem labumu vienīga no brīža, kad valsts ievieš atbalsta pasākumu. Šajā lietā, tā kā prasītāja nevarēja saņemt summas atbilstoši apstrīdētajam pasākumam, tai nebija nekādas priekšrocības salīdzinājumā ar tās konkurentiem un netika pieļauti nekādi konkurences traucējumi kopējā tirgū.

218 Komisija norāda, ka prasītāja nenoliedz, ka apstrīdētajā pasākumā paredzētā *Terni* tarifa pagarināšana stājās spēkā bez iepriekšējas paziņošanas pretēji EKL 88. panta 3. punkta prasībām, un pat atzīst, ka *AEEG* tika pieņēmusi specifiskus pasākumus saistībā ar kompensējošiem elementiem, kuri atbilst *Terni* tarifam, atļaujot maksājumu veikšanu ar nosacījumu, ka uzņēmumu saņēmēji sniedz speciālu garantiju. Šajos apstākļos, pat ja apstrīdētajā pasākumā paredzētās summas netika izmaksātas, tas nekādā veidā nemaina faktu, ka pasākums tika ieviests pretēji iepriekšējā pantā minētajam pienākumam veikt iepriekšēju paziņošanu.

219 Pretēji prasītājas apgalvojumiem Komisijas nostāja pilnībā atbilst EKL 88. panta 3. punkta formulējumam un loģikai. Tiklīdz tāda atbalsta shēma, kāda ir paredzēta ar apstrīdēto pasākumu, ir ieviesta, tā vairs nevar tikt uzskatīta par vienkāršu "plānu" piešķirt atbalstu saskaņā ar šo pantu. Šādā situācijā būtu absurdi un pretēji valsts atbalsta iepriekšējās kontroles sistēmas loģikai uzskatīt, ka Komisija var konstatēt EKL 88. panta 3. punkta pārkāpumu vienīgi pēc tam, kad tā ir pārbaudījusi, vai katrs saņēmējs patiešām saņem priekšrocības, kuras tiek piešķirtas ar attiecīgo shēmu.

220 No judikatūras izriet, ka fakts, ka prasītāja nav saņēmusi apstrīdētajā pasākumā noteiktās summas, ir jāizvērtē saistībā ar apstrīdētā lēmuma ieviešanas izvērtēšanu; tam nav nekāda sakara ar to, vai tas ir likumīgs vai nav likumīgs.

221 Komisija apgalvo, ka administratīvās procedūras laikā netika apgalvots, ka, neņemot vērā apstrīdētā pasākuma īstenošanu, prasītāja nebija guvusi labumu no šī pasākuma izrietošajām priekšrocībām; tas izskaidro apstrīdētajā lēmumā pausto norādi uz nelikumīgā atbalsta piešķiršanu, kas notika pretēji EKL 88. panta 3. punktam, un uz rīkojumu to atgūt, tomēr obligāti pārbaudot apstrīdētā lēmuma izpildīšanas stadijā faktisko atbalsta apjomu, kuru tika saņēmuši dažādie saņēmēji. Komisija norāda uz pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru Komisijai nevar pārmest, ka tā nav ņēmusi vērā iespējamos pierādījumus par faktiskajiem apstākļiem, ko tai varēja iesniegt administratīvās procedūras laikā, bet kas tai netika iesniegti, jo Komisijai nav pienākuma pēc savas ierosmes un balstoties uz prognozēm pārbaudīt, kādi pierādījumi tai varēja tikt iesniegti.

222 Visbeidzot tā norāda, ka prasītāja nav nekādā veidā pierādījusi, ka tā netika guvusi labumu no priekšrocībām, kas tika piešķirtas ar apstrīdēto pasākumu, un informācija,

ko Itālijas iestādes iesniedza pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas tieši pretēji norāda, ka kopumā bijušās *Terni* sabiedrības guva labumu no *Terni* tarifa pagarināšanas, saņemot summu atmaksas, kas pārsniedz tās, kas noteiktas Likumā Nr. 9/91.

Vispārējās tiesas vērtējums

223 No apstrīdētā lēmuma 118.–132. apsvēruma izriet, ka Komisija tika uzskatījusi apstrīdēto pasākumu par jaunu atbalstu no 2005. gada 1. janvāra un ka, tā kā Itālijas Republika netika paziņojusi Likuma Nr. 80/05 11. panta 11. punktu, šis atbalsts bija nelikumīgs.

224 Konstatējusi, ka uz attiecīgo atbalstu neattiecas neviena no EKL 87. pantā paredzētajām atkāpēm, un atzinusi, ka *Terni* tarifa otrā pagarināšana nav saderīga ar kopējo tirgu (apstrīdētā lēmuma 147. apsvērums), Komisija norādīja, ka visas nesaderīgā atbalsta summas, ko saskaņā ar Likuma Nr. 80/05 11. panta 11. punktu saņēmuši uzņēmumi *Cementir*, kā arī *Nuova Terni Industrie Chimiche*, un kas attiecas uz laiku no 2005. gada 1. janvāra, ir jāatmaksā, ieskaitot procentus (apstrīdētā lēmuma 160. apsvērums).

225 Apstrīdētā lēmuma 161. un 162. apsvērumā Komisija vēl precizēja:

"(161) Šādā kontekstā jāatgādina, ka atmaksāšanas mērķis ir atjaunot saņēmēja konkurētspēju tādā stāvoklī, kāda tas bija pirms nesaderīgā atbalsta piešķiršanas. Lai noteiktu, kāda bija bijušo *Terni* sabiedrību konkurētspēja pirms Likuma

[Nr. 80/05] ieviešanas, jāņem vērā esošā atbalsta pasākums, kas noteikts ar Likumu Nr. 9/91 un atzīts par valsts atbalstu līdz 2007. gadam.

(162) Tāpēc Komisija uzskata, ka atlikušās atbalsta summas, kas saņēmējiem 2005., 2006. un 2007. gadā pienāktos pēc Likuma Nr. 9/91, ja nebūtu ieviests Likums Nr. 80/05, var atskaitīt no atmaksājamās summas, ja Itālija[s Republika] uzskata, ka saņēmējiem ir uz to tiesības saskaņā ar valsts tiesību aktiem."

226 Prasītāja apgalvo, ka, ja apstrīdētais pasākums faktiski netika īstenots EKL 88. panta 3. punkta nozīmē, tad nav būtisko nosacījumu, lai atzītu atbalstu par nelikumīgu un uzdotu to valstij atgūt. Tomēr prasītāja netika saņēmusi nekādas summas atbilstoši tarifam, kas tika pagarināts ar apstrīdēto pasākumu, jo nauda, kas tika saņemta līdz 2007. gadam, bija vienīgi avansa maksājumi par summām, kas bija maksājamas saskaņā ar Likumu Nr. 9/91, kuru atzina Komisija. Ja nav ticis neizpildīts pienākums par iepriekšēju paziņošanu un nekāda summa nav jāatgūst, tad Komisija tika pārkāpusi EKL 88. panta 3. punkta prasības, atzīstot atbalstu par nelikumīgu un uzdodot to atgūt.

227 Šī argumentācija nevar tikt pieņemta.

228 Ir jāatgādina, ka attiecībā uz jaunu atbalstu, ko dalībvalstis iecerējušas piešķirt, pastāv iepriekšējās pārbaudes procedūra, kuras neievērošanas gadījumā atbalsts nevar tikt uzskatīts par likumīgā kārtā piešķirtu (Tiesas 1994. gada 9. augusta spriedums lietā C-44/93 *Namur-Les assurances du crédit*, *Recueil*, I-3829. lpp., 12. punkts, un iepriekš 162. punktā minētais spriedums lietā Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, 35. punkts).

229 Atbilstoši EKL 88. panta 3. punktam un Regulas Nr. 659/1999 2. un 3. pantam visi projekti, ar kuriem tiek plānots ieviest vai grozīt atbalstus, ir jāpaziņo Komisijai un tie nevar tikt īstenoti, pirms tā nav sniegusi tiešu vai netiešu piekrišanu.

230 Tādēļ dalībvalstīm ir jāievēro divi nenošķirami pienākumi: pienākums iepriekš paziņot par plāniem piešķirt atbalstu un pienākums atlikt šo plānu īstenošanu, līdz Komisija ir spriedusi par šo pasākumu saderīgumu ar kopējo tirgu.

231 Atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 1. panta f) punktam nelikumīgs atbalsts ir "ir jauns atbalsts, kas ieviests, pārkāpjot Līguma [88.] panta 3. punktu", t.i., ja tas ir piešķirts, nesniedzot Komisijai informāciju, vai arī par atbalstu ir atbilstoši darīts zināms Komisijai, bet tas piešķirts, pirms Komisija noteiktajā termiņā ir pieņēmusi lēmumu par atbalsta saderīgumu.

232 Šajā lietā nav strīda par to, ka *Terni* tarifa otrā pagarināšana ir paredzēta nevis likumprojektā, bet Likuma Nr. 80/05 11. panta 11. punktā un ka Itālijas iestādes nav nosūtījušas Komisijai nekādu paziņojumu; šāda situācija ir raksturīga EKL 88. panta 3. punkta pārkāpumam.

233 Prasītājas apgalvojumam, ka netika samaksāta nekāda summa, uz kuru attiektos ar apstrīdēto pasākuma pagarinātā tarifa komponents, nav nozīmes.

234 No judikatūras izriet, ka atbalsts var tikt uzskatīts par piešķirtu, pat ja summa vēl nav pārskaitīta saņēmējam.

235 Tiesa tika nospriedusi, ka valsts nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu, ja tā ir paziņojusi pasākumus, ar kuriem tiek ieviestas atbalsta shēmas, vienīgi pēc tam, kad tie ir pieņemti kā likums (1984. gada 27. marta spriedums lietā 169/82 Komisija/Itālija, *Recueil*, 1603. lpp., 11. punkts). Balstoties uz šo tiesību normu, Pirmās instances tiesa tika nospriedusi, ka atbalsta pasākumi ir jāpaziņo Komisijai, kad tie vēl ir projekta stadijā, t.i., pirms to īstenošanas, un kad tie vēl var tikt grozīti atkarībā no Komisijas iespējamajiem apsvērumiem (Pirmās instances tiesas 1998. gada 16. septembra spriedums lietā T-188/95 *Waterleiding Maatschappij*/Komisija, *Recueil*, II-3713. lpp., 118. punkts).

236 Šī EKL 88. panta 3. punkta interpretācija atbilst gan tiesību akta, kurā tas ietilpst, formulējumam, gan mērķiem, proti, nodrošināt Komisijai iespēju pienācīgā laikā un vispārējo interešu labā veikt kontroli par jebkuru projektu, ar kuru plānots ieviest vai grozīt atbalstus, kā arī veikt preventīvu pārbaudi (šajā ziņā skat. iepriekš 189. punktā minēto 1990. gada 14. februāra spriedumu lietā Francija/Komisija, 17. punkts). Būtu absurdi un pretēji valsts atbalsta iepriekšējās kontroles sistēmas loģikai uzskatīt, ka Komisija var konstatēt EKL 88. panta 3. punkta pārkāpumu vienīgi pēc tam, kad tā ir pārbaudījusi, vai katrs saņēmējs patiešām saņem priekšrocības, kuras tiek piešķirtas ar attiecīgo shēmu.

237 Tādēļ Komisija pamatoti kvalificēja apstrīdēto pasākumu par nelikumīgu atbalstu.

238 Apstrīdētā lēmuma 147. apsvērumā Komisija arī konstatēja, ka, tā kā uz atbalstu nevar attiecināt nevienu no EKL 87. pantā minētajām atkāpēm, preferenciālā *Terni* tarifa otrā pagarināšana jāuzskata par nesaderīgu ar kopējo tirgu.

239 Tomēr atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 14. pantam, "kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja". Šis formulējums norāda, ka atbalsts ir jāatgūst. Apstrīdētajā lēmumā ir konstatēts, ka Itālijas Republikas valsts atbalsts, kas īstenots prasītājas, *Cementir* un *Nuova Terni Industrie Chimiche* labā, nav saderīgs ar kopējo tirgu (1. pants) un ka Itālijas Republikai šis atbalsts ir jāatgūst no tā saņēmējiem (2. pants).

240 Prasītāja apstrīd rīkojuma atgūt atbalstu spēkā esamību, norādot, ka līdz 2007. gadam saņemtās summas tai tika samaksātas vienīgi kā avanss saistībā ar maksājumiem, kas tai bija jāsaņem atbilstoši Likumam Nr. 9/91; par šo faktu Komisija zināja, kā tas ir norādīts apstrīdētā lēmuma 33.–35. un 162. apsvērumā.

241 Vispirms ir jāatgādina, ka Komisijas informēšanas administratīvā procesa laikā par to, ka apstrīdētais atbalsts nav ticis izmaksāts saņēmējiem, nekādā veidā negarantē, ka šādi maksājumi netika veikti vēlāk, it īpaši laika posmā starp to, kad Komisija par to tika informēta, un to, kad apstrīdētais lēmums tika paziņots. Katrā ziņā Komisija nevar tikt kritizēta par to, ka tā skaidri noteica tās lēmuma praktiskās sekas, lai nodrošinātu lielāku tiesisko drošību (šajā ziņā skat. Tiesas 1993. gada 28. aprīļa spriedumu lietā C-364/90 Itālija/Komisija, *Recueil*, I-2097. lpp., 48. un 49. punkts), ko Komisija arī paveica apstrīdētā lēmuma 160.–162. apsvērumā.

242 Ir jānorāda, ka no apstrīdētā lēmuma izriet, ka pēc tam, kad Komisija uzsāka oficiālo izmeklēšanas procedūru, *AEEG* ar *Delibera* Nr. 190/06 bijušajām *Terni* sabiedrībām Likumā Nr. 80/05 paredzētos maksājumus nodrošināja pret atbalsta atlīdzināšanas risku (apstrīdētā lēmuma 33. apsvērums).

243 Tajā pašā *Delibera AEEG* paredzēja alternatīvu iespēju 2006. gadā izmaksāt avansā atbalsta summu, kas būtu jāizmaksā līdz iepriekšējā tarifa piemērošanas beigu posmam (2007. gadā) saskaņā ar Likumu Nr. 9/91. *AEEG* neprasīja garantiju par šīm summām. Bijušās *Terni* sabiedrības atbalstīja šo pieeju, un *AEEG* to ieviesa (apstrīdētā lēmuma 34. apsvērums).

244 Komisija precizē, ka, izņemot iepriekšējā punktā minētos avansa maksājumus, "visus citus saskaņā ar Likumu Nr. 80/05 *Cassa Conguaglio* [Elektroenerģijas nozares paritātes fonda] izsniegtos maksājumus uzņēmumiem sedz garantija" (apstrīdētā lēmuma 35. apsvērums).

245 Tādējādi izriet, ka Komisija, ņemot vērā administratīvās procedūras laikā tās rīcībā esošo informāciju, ka prasītāja bija saņēmusi atbalsta maksājumus kā avansu atbilstoši Likumam Nr. 9/91 2006. gadā un atbilstoši Likumam Nr. 80/05. Tas izskaidro, kādēļ Komisija pieprasīja atgūt jau izmaksāto atbalstu, tajā pašā laikā norādot, ka atlikušās atbalsta summas, kuras pienāktos saņēmējiem saskaņā ar Likumu Nr. 9/91, "ja Likums Nr. 80/05 nebūtu ticis piemērots", var tikt atskaitītas no kopējās atgūstamās summas (apstrīdētā lēmuma 162. apsvērums).

246 Savos rakstveida apsvērumos Komisija uzsvēra faktu, ka administratīvas procedūras laikā ne Itālijas iestādes, ne prasītāja netika apgalvojušas, ka, lai gan bija apstrīdētā pasākuma īstenošana, bijušās *Terni* sabiedrības nebija guvušas labumu no šī pasākuma izrietošajām priekšrocībām. Prasītājas rakstveida apsvērumos nav pausts nekas, ar ko tiktu apstrīdēts Komisijas apgalvojums.

247 Tieši pretēji šo apgalvojumu apstiprina pats prasības pieteikums, kurā prasītāja kritizē Komisiju, ka tā netika veikusi izmeklēšanu, kas būtu ļāvusi konstatēt, ka nav nekādu summu, kuras būtu jāatgūst. Tādēļ prasītāja apgalvo, ka Komisija netika "pārbaudījusi, vai, konkrētāk, [Itālijas Republika] patiešām tika īstenojusi jauno pasākumu daļā, kas pārsniedz to, kas tai pienācās saskaņā ar Likumu Nr. 9/91 (iespējams, ar nosacījumu, ka ir jāsniedz garantija)".

248 Ir jāatgādina pastāvīgā judikatūra, saskaņā ar kuru lēmuma likumība valsts atbalsta jomā jāvērtē, pamatojoties uz Komisijas rīcībā esošo informāciju lēmuma pieņemšanas brīdī (Tiesas 2002. gada 13. jūnija spriedums lietā C-382/99 Nīderlande/Komisija, *Recueil*, I-5163. lpp., 49. punkts, un iepriekš 57. punktā minētais spriedums lietā Spānija/Komisija, 31. punkts).

249 Tomēr apstrīdētā lēmuma pieņemšanas laikā netika pierādīts, ka Komisija zināja, ka summas, kuras prasītājai izmaksāja Elektroenerģijas nozares paritātes fonds, tika izmaksātas saskaņā ar Likumu Nr. 9/91.

250 Visbeidzot ir jānorāda, ka dalībvalsts pienākums aprēķināt precīzu atgūstamā atbalsta apmēru, — it īpaši ja šis aprēķins ir atkarīgs no informācijas, kas Komisijai netika paziņota, — ir ietverts plašākā lojālas sadarbības pienākuma ietvaros, kas abpusēji saista Komisiju un dalībvalstis, īstenojot Līguma normas valsts atbalsta jomā, kuras ir saistošas Komisijai un dalībvalstīm (iepriekš 248. punktā minētais spriedums lietā Nīderlande/Komisija, 91. punkts). Komisijai nevar tikt pārmests, ka tā neesot ņēmusi vērā faktiskos vai tiesību apstākļus, kuri varēja tikt tai iesniegti administratīvā procesa gaitā, bet netika iesniegti, jo Komisijai nav pienākuma pēc savas ierosmes vai atbilstoši pieņēmumiem izvērtēt elementus, kuri tai varēja būt tikuši iesniegti (Pirmās instances tiesas 2004. gada 14. janvāra spriedums lietā T-109/01 *Fleuren Compost*/Komisija, *Recueil*, II-127. lpp., 49. punkts).

251 Tāpēc, ja prasītājas minētos un šī sprieduma 249. punktā atgādinātos faktus uzskata par pareiziem, tie nevar ietekmēt apstrīdētā lēmuma spēkā esamību, bet tikai atbalsta atgūšanas noteikumus (Pirmās instances tiesas 2006. gada 31. maija spriedums lietā T-354/99 *Kuwait Petroleum (Nederland)*/Komisija, Krājums, II-1475. lpp., 68. punkts). Atbalsta atgūšanai principā ir jānotiek saskaņā ar atbilstošajām valsts tiesību normām ar nosacījumu, ka šīs tiesību normas tiek piemērotas tā, lai nepadarītu atbalsta atgūšanu, kas pieprasīta saskaņā ar Kopienu tiesībām, par praktiski neiespējamu (iepriekš 55. punktā minētais spriedums lietā *Tubemeuse*, 61. punkts, un Tiesas 1990. gada 20. septembra spriedums lietā C-5/89 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-3437. lpp., 12. punkts), un strīdus par šo izpildi izskata vienīgi valsts tiesa (iepriekš minētais spriedums lietā *Kuwait Petroleum (Nederland)*/Komisija, 68. punkts).

252 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka pamats, ar kuru apgalvots EKL 88. panta 3. punkta pārkāpums, ir jānoraida.

Par pamatu, ar kuru tiek apgalvots Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punkta pārkāpums un tiesiskās paļāvības principa pārkāpums

Lietas dalībnieku argumenti

253 Prasītāja norāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punktu "Komisija neprasa atbalsta atgūšanu, ja tas būtu pretrunā ar kādu Kopienas tiesību vispārēju principu". Tomēr šajā lietā ar apstrīdētajā lēmumā ietverto rīkojumu atgūt atbalstu

tiek pārkāpts tiesiskās paļāvības aizsardzības princips, kurš, ja tas tiek šauri interpretēts valsts atbalsta jomā, varētu tik izvirzīts izņēmuma apstākļos vai ar izņēmuma nosacījumiem, kuri var radīt paļāvību par noteiktu tiesību pastāvēšanu.

254 Komisija nevar izsecināt no viena judikatūras piemēra, kura konteksts pilnībā atšķiras no šīs lietas konteksta, absolūtu un universālu noteikumu, kurš attiecina tiesiskās paļāvības aizsardzību vienīgi uz tiem gadījumiem, kuros administrācija ir sniegusi "precīzus solījumus" adresātam par attiecīgajām tiesībām.

255 Prasītājas tiesiskā paļāvība par *Terni* režīmu radās no vairākiem juridiski nozīmīgiem aktiem un rīcības, kuri ir pārbaudāmi un nepārprotami.

256 Prasītāja norāda, ka Itālijas iestādes pirmo reizi pagarināja *Terni* tarifu ar Likuma Nr. 9/91 20. panta 4. punktu sakarā ar pašražotāju hidroelektrisko koncesiju paralēlo pagarināšanu, kuri "izbēga" no elektroenerģijas nozares nacionalizēšanas 1962. gadā, pēc tam paziņoja šo likumu Komisijai, lai tā izvērtētu atbilstoši valsts atbalsta tiesību aktiem.

257 Ar 1991. gada 6. augusta lēmumu Komisija pilnībā akceptēja Likumu Nr. 9/91 un neizteica nekādus iebildumus. Šajā lēmumā nav nekā, kas kategorizētu *Terni* tarifa, kas paredzēts Likuma Nr. 9/91 20. panta 4. punktā, kvalificēšanu par "saderīgu atbalstu". Tieši pretēji, Komisija šajā lēmumā noteica, ka tā nolēma necelt iebildumus pret šī likuma tiesību normu piemērošanu. Komisija nav iesniegusi nekādus pierādījumus par saviem apgalvojumiem, ka 1991. gada 6. augusta lēmumā, nebūdams norādīts,

ka Likuma Nr. 9/91 paredzētā shēma nav valsts atbalsts, tā tika atzīta par saderīgu ar kopējo tirgu.

258 Prasītāja apgalvo, ka, pēc 1991. gada 6. augusta lēmuma pieņemšanas, notika dialogs starp Itālijas iestādēm un Komisiju, kuram sekoja Komisijas veikta iztaujāšana par Likumā Nr. 9/91 paredzētā *Terni* tarifa pagarināšanu, un šo iztaujāšanu apstiprina 1991. gada 19. septembra vēstule no Itālijas Rūpniecības, tirdzniecības un amatniecības ministrijas, kas adresēta Itālijas Valsts dalības ministrijai, un ar faksa kopiju, kuru 1991. gada novembrī nosūtīja Padomes prezidentūras Itālijas Republikas pastāvīgajam pārstāvim Eiropas Kopienās. Minētajā korespondencē Itālijas iestādes apstrīd apgalvojumu, ka *Terni* tarifs var tikt uzskatīts par valsts atbalstu. Tomēr Komisija netika izteikusi nekādus iebildumus pret Itālijas iestāžu secinājumiem, tādējādi netieši apstiprinot, kas tie ir pamatoti.

259 Šī korespondences apmaiņa, kas notika pēc 1991. gada 6. augusta lēmuma, iestājas pret Komisijas tēzi, ka šajā lēmumā tika akceptēts, ka *Terni* tarifa pagarināšana ir atbalsts, kurš ir saderīgs ar Kopienu tiesībām. Komisija noliedz iespēju atrast iepriekš minēto vēstuli un faksa kopiju tās procedūras lietas materiālos, kuras rezultātā tika pieņemts 1991. gada 6. augusta lēmums, un Vispārējai tiesai tai būtu jāuzdod iesniegt korespondenci, kas adresēta Itālijas Republikai, acīmredzot 1991. gada septembrī, par *Terni* tarifa pagarināšanas jautājumu.

260 Prasītāja apgalvo, ka 1991. gada 6. augusta lēmums, tam sekojošā korespondences apmaiņa un Komisijas vēlāk izteiktā piekrišana ir tāda, kas var pamatot "tiesību pastāvēšanu". Komisija radīja prasītājai tiesisko paļāvību, ka *Terni* kompensējošā shēma tiks

uzturēta, pat ja tā tika pārdefinēta *ex post*, kas būtu jāuzskata par likumīgu. Šie apsvērumi izslēdz, ka šī shēma var tikt uzskatīta par valsts atbalstu. Šī informācija pierāda, ka pastāvēja izņēmuma apstākļi, lika prasītājai, gluži kā Itālijas iestādēm, paļauties uz faktu, ka *Terni* shēmas kompensējošais raksturs netiks grozīts ar *Terni* tarifa pagarināšanu, ievērojot paralēlismu, par kuru tika nolemts no paša sākuma starp virtuālo pašražotāju un pašražotājiem, kuriem ir hidroelektriskās koncesijas.

261 Apstrīdētā lēmuma 123. apsvērumā Komisijas paustā konstatācija, ka ar apstrīdēto pasākumu tikusi grozīta *Terni* tarifa aprēķināšanas metode, nav tāds, kas var atspēkot iepriekšējā punktā pausto secinājumu. Prasītāja uzskata, ka visi faktori, kas izraisīja tās tiesisko paļāvību, neizriet no identiskuma starp aprēķināšanas metodēm, kas tika pieņemtas minētā tarifa aprēķināšanai 1991. gadā un pēc tam 2005. gadā, bet no fakta, ka abos gadījumos *Terni* (un tās tiesību pārņēmējiem) piešķirtā kompensācija tika likumīgi noteikta *ex post*, ievērojot šīs kompensācijas sākotnējo loģiku, un ka arī abos gadījumos kompensējošā pasākuma *ex post* pārdefinēšana pati par sevi nevarēja izraisīt šī atbalsta pasākuma kvalificēšanu. Komisija neņem vērā faktu, ka šī pārskatīšanas metodi ir mazāk labvēlīgāka saņēmējiem uzņēmumiem, nekā tā bija saskaņā ar Dekrētu Nr. 1165/63, un ir vienīgi vērsta, lai noteiktās robežās attiecinātu tirgū notikušās elektroenerģijas cenu svārstības; to noteikti nebija iespējams izdarīt 1963. gadā.

262 Prasītāja norāda, ka tā labticīgi pamatojās uz Komisijas galīgo piekrišanu saistībā ar 1991. gadā piešķirtās pagarināšanas kompensējošo raksturu, lai metalurģijas nozarei piesaistītu ievērojamus ieguldījumus, pamatojoties uz vienošanos ar Itālijas iestādēm, kurā kompensācijas pagarināšana bija galvenā apņemšanās, atbildot uz ievērojamajām saistībām sakarā ar ieguldījumiem un nodarbinātību.

263 Visbeidzot tā norāda, ka preferenciālā tarifa atgūšana būtu pretrunā *non venire contra factum proprium*, saskaņā ar kuru Komisija nevar rīkoties pretrunīgi saistībā ar vienu jautājumu, it īpaši, ja šī rīcība izraisa adresātos paļaušanos par noteiktas juridiskas situācijas pastāvēšanu. Šis tiesiskās paļāvības aizsardzības principa aspekts liedz Komisijai šajā lietā vērsties pret tās veikto vērtējumu saistībā ar preferenciālā tarifa kompensējošo raksturu.

264 Komisija norāda, ka judikatūrā ir skaidri un konstanti apstiprināts, ka tiesiskās paļāvības aizsardzības princips var vienīgi tikt izvirzīts administrācijas sniegtu "precīzu solījumu" gadījumā, nevis kā tas ir šajā lietā, pastāvot neskaidriem apstākļiem, kas var izraisīt "juridiskas šķietamības" pastāvēšanu, kura nav detalizētāk precizēta.

265 Prasītāja nevar balstīt savu pamatu vienīgi uz dažādu Itālijas iestāžu korespondences apmaiņu. Ir acīmredzams, ka, pat ja starp Komisiju un Itālijas iestādēm patiešām notika saziņa, tad jebkurā gadījumā nav iespējams uzskatīt, ka tā radīja prasītājas apgalvoto juridisko šķietamību, neesot nekādiem pierādījumiem par korespondenci no Komisijas, no kuras nav ne miņas.

266 No prasītājas minētās 1991. gada 19. septembra vēstules izriet, ka Komisija tika pieprasījusi no Itālijas iestādēm informāciju par *Terni* tarifa pagarināšanu, kas paredzēta Likumā Nr. 9/91. Šis fakts, nebūt neapstiprinādams prasītājas argumentu, tieši pretēji norāda, ka 1991. gada 6. augusta lēmumā Komisija nepauda konkrētu nostāju par *Terni* tarifa pagarināšanu; pretējā gadījumā nebūtu jēgas pieprasījumam sniegt paskaidrojumus.

267 Jebkurā gadījumā 1991. gada 6. augusta lēmumā nav nekā, kas varētu sniegt Itālijas iestādēm vai bijušajām *Terni* sabiedrībām iemeslu uzskatīt, ka Komisija neuzskatīja *Terni* tarifa pagarināšanu par valsts atbalstu. Komisija piebilst, ka apstrīdētais pasākums ne tikai pagarināja preferenciāla tarifa ilgumu, bet arī pilnībā grozīja šī tarifa aprēķināšanas metodi, un Komisija no tā secināja, ka bijušās *Terni* sabiedrības nevarēja uzskatīt, pat ņemot vērā ievērojamās izmaiņas, ka apstrīdēto pasākumu netieši aptvēra 1991. gada 6. augusta lēmums, kurš attiecās uz Likumu Nr. 9/91.

Vispārējās tiesas vērtējums

268 Ir jāatgādina, ka apstrīdētais pasākums tika īstenots bez iepriekšējas paziņošanas, tādējādi pārkāpjot EKL 88. panta 3. punktu.

269 Tā kā valsts atbalsta kontrole, ko Komisija veic saskaņā ar EKL 88. pantu, ir obligāta, uzņēmumiem, kas saņem atbalstu, principā var rasties tiesiskā paļāvība par atbalsta likumību tikai tad, ja tas ir ticis piešķirts, ievērojot EKL 88. pantā paredzēto procedūru. Rūpīgam uzņēmējam parasti būtu jāpārliecinās, vai šī procedūra ir tikusi ievērota (iepriekš 251. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Vācija, 14. punkts, un Tiesas 1997. gada 14. janvāra spriedums lietā C-169/95 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-135. lpp., 51. punkts; Pirmās instances tiesas 2002. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās T-127/99, T-129/99 un T-148/99 *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1275. lpp., 235. punkts).

270 Īpaši gadījumā, ja atbalsts ir piešķirts, nepaziņojot Komisijai, un tādējādi tas ir nelikumīgs saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu, atbalsta saņēmējs neiegūst tiesisko paļāvību attiecībā uz atbalsta piešķiršanas likumību (Tiesas 2004. gada 11. novembra spriedums apvienotajās lietās C-183/02 P un C-187/02 P *Demesa* un *Territorio Histórico de Álava*/Komisija, Krājums, I-10609. lpp., 45. punkts).

271 Tomēr judikatūrā ir iespēja nelikumīga atbalsta, ja tas netika paziņots, kā tas ir saistībā ar attiecīgajām shēmām šajā lietā, saņēmējiem izvirzīt izņēmuma apstākļus, kas tiem leģitīmi ļāva paļauties uz atbalsta likumīgumu, lai šie saņēmēji varētu iestāties pret tā atmaksāšanu (Tiesas 1993. gada 10. jūnija spriedums lietā C-183/91 Komisija/Grieķija, *Recueil*, I-3131. lpp., 18. punkts; šajā ziņā skat. iepriekš 270. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Demesa* un *Territorio Histórico de Álava*/Komisija, 51. punkts; šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 15. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-126/96 un T-127/96 *BFM* un *EFIM*/Komisija, *Recueil*, II-3437. lpp., 69. punkts).

272 Ir svarīgi uzsvērt, ka nelikumīga atbalsta saņēmējiem ir tiesības celt prasību, kā tas izriet no Tiesas 1987. gada 24. novembra sprieduma lietā 223/85 *RSV*/Komisija (*Recueil*, 4617. lpp., 17. punkts).

273 Šajā spriedumā Tiesa uzskatīja, ka Komisijas kavēšanās nolemt, ka atbalsts nav likumīgs un ka tas dalībvalstij ir jāatceļ un jāatgūst, var noteiktos apstākļos ļaut minētā atbalsta saņēmējiem rasties tiesiskajai paļāvībai, kas var liegt Komisijai uzdot dalībvalstij pieprasīt atmaksāt šo atbalstu.

274 No tā izriet, ka izņēmuma apstākļu pastāvēšana var pamatot Komisijas lēmuma atcelšanu, ja tā neņem šos apstākļus vērā un ja atbalsta saņēmējs var izvirzīt argumentu par tiesisko paļāvību Savienības tiesās.

275 Tomēr vispirms ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 659/1999 pieņemšana radīja jaunu situāciju saistībā ar nesaderīga atbalsta atgūšanu un šīs situācijas visas juridiskās sekas ir jāievēro. Šīs regulas 14. panta 1. punktā tiek noteikts atgūšanas obligātais raksturs (pirmais teikums), bet ir noteikts izņēmums (otrais teikums), ja atgūšana ir pretrunā Savienības tiesību vispārējiem principiem.

276 Līdz ar to pastāv sekundāro tiesību norma, kas Komisijai ir jāņem vērā, pieņemot tās lēmumus, un kas tai var likt atcelt lēmumu atgūt nesaderīgu atbalstu. Nav noliedzams, ka šādas tiesību normas pārkāpums var tikt izvirzīts, lai pamatotu lēmuma daļas, ar kuru tiek uzdots atgūt atbalstu, atcelšanu.

277 Tā tas ir šajā gadījumā tādā ziņā, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 149.–159. apsvērumā pārliecinājās par izņēmuma apstākļu pastāvēšanu, kas var radīt bijušajām *Terni* sabiedrībām tiesisko paļāvību par apstrīdētā pasākuma likumību, un nonāca pie negatīva secinājuma, kuru prasītāja apstrīdēja, pamatojoties tieši uz Regulas Nr. 659/1999 14. panta pārkāpumu un tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpuma.

278 Saistībā ar šī pamata pamatotību ir jānorāda, ka prasītājas argumentācija nepierāda izņēmuma apstākļu pastāvēšanu, kas varētu pamatot tiesisko paļāvību, ka attiecīgais atbalsts bija likumīgs vai, kā apgalvo prasītāja, šis apstrīdētais pasākums nebija valsts atbalsts.

279 Nav strīda par to, ka lēmums necelt iebildumus saskaņā ar definīciju, kas izklāstīta Regulas Nr. 659/1999 4. panta 3. punktā, atbilst situācijai, kurā Komisija pēc iepriekšējas

izskatīšanas konstatē, ka nav šaubu par to, ka paziņotais pasākums, ciktāl attiecībā uz to ir piemērojams EKL 87. panta 1. punkts, ir saderīgs ar kopējo tirgu, un nolemj, ka pasākums ir saderīgs ar kopējo tirgu. Šī lēmuma formulējums apstiprina Komisijas apgalvojumu, ka Likumā Nr. 9/91 paredzētā *Terni* tarifa pagarināšana bija kategorizēta kā saderīgs atbalsts (skat. šī sprieduma 113. punktu).

280 Šo secinājumu nevājina fakts, ka 1991. gada 19. septembra vēstule no Itālijas Rūpniecības, tirdzniecības un amatniecības ministrijas, kas adresēta Itālijas valsts dalības ministrijai, norāda, ka pēc 1991. gada 6. augusta lēmuma pieņemšanas Komisija pieprasīja informāciju no Itālijas iestādēm par Likumā Nr. 9/91 paredzētā *Terni* tarifa pagarināšanu.

281 Šis fakts drīzāk pierāda, kā to norāda Komisija apstrīdētā lēmuma 134. un 135. apsvērumā, ka dokumentos, uz kuru pamata tā pieņēma 1991. gada 6. augusta lēmumu, bija vienīgi kodolīgs Likuma Nr. 9/91 pantu, kuri bija saistīti ar valsts atbalstu, apraksts un vērtējums un ka šī likuma 20. panta 4. punkts, ar kuru tika pagarināts *Terni* tarifs, nebija minēts; tas neļauj sniegt galīgu secinājumu par to, vai *Terni* tarifs tika izvērtēts un vai pastāvēja nodoms to atļaut.

282 No tā izriet, ka Komisijas vienkāršs informācijas pieprasījums un tās klusēšana pēc šīs informācijas saņemšanas no Itālijas iestādēm, pieņemot kā šī informācija patiešām tika sniegta un ka to patiešām Komisija tika saņēmusi, nevar prasītājai radīt tiesisko paļāvību.

283 Komisijas rīcība no 1991. gada augusta līdz novembrim var, labākajā gadījumā, radīt iespaidu par zināmu apjukumu un prasītājai izraisīt jautājumus. Tomēr vienkāršs fakts, ka Likumā Nr. 9/91 paredzētā *Terni* tarifa pagarināšana tika klasificēta kā valsts atbalsts varēja šķist minētā atbalsta saņēmējiem apšaubāms, ir acīmredzami nepietiekams, lai pamatotu to tiesisko paļāvību par atbalsta likumību vai par faktu, ka apstrīdētais pasākums nebija valsts atbalsts (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2000. gada 29. septembra spriedumu lietā T-55/99 *CETM*/Komisija, *Recueil*, II-3207. lpp., 128. punkts).

284 Visbeidzot, kā to Komisija norādīja apstrīdētā lēmuma 154. apsvērumā, 1991. gada 6. augusta lēmums aptver vienīgi Likumā Nr. 9/91 paredzēto pasākumu, un līdz ar to šī pasākuma atļaušana nevar radīt tiesisko paļāvību par jauna atbalsta pasākuma, kurš paredzēts Likumā Nr. 80/05, likumību vai faktu, ka šajā likumā ietvertā *Terni* tarifa pagarināšana nebija valsts atbalsts.

285 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Likumam Nr. 9/91 bija divkāršs mērķis: paralēli pagarināt *Terni* tarifu ar pašražotāju hidroelektriskajām koncesijām līdz 2001. gadam, bet arī izbeigt šo tarifu līdz 2007. gada beigām.

286 Nav strīda par to, ka, pirmkārt, ar apstrīdēto pasākumu tika izbeigta *Terni* tarifa beigšana, paredzot šī tarifa piemērošanu vismaz līdz 2010. gadam, un, otrkārt, pilnībā grozīja šī tarifa aprēķināšanas metodi, kā to liecina apstrīdētā lēmuma 123. un 124. apsvērums.

287 Šajā kontekstā Komisija kvalificēja apstrīdēto pasākumu par jaunu atbalstu; šo kvalificēšanu prasītāja neapstrīd. Šis pasākums būtu bijis jāpaziņo Komisijai saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu; tas netika izdarīts.

288 No tā izriet, ka prasītāja nevarēja izsecināt no 1991. gada 6. augusta lēmuma un no Komisijas turpmākās rīcības, ka jaunais pagarināšanas pasākums, kas tika ieviests ar Likumu Nr. 80/05, nevarēja tikt kvalificēts par valsts atbalstu EKL 87. panta nozīmē.

289 Šajos apstākļos ir jānoraida pamats, ar kuru tiek apgalvots Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punkta pārkāpums un tiesiskās paļāvības principa pārkāpums.

290 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, prasība ir pilnībā jānoraida, nepastāvot nepieciešamībai veikt lūgtos procesa organizatoriskos pasākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

291 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *ThyssenKrupp Acciai Speciali Terni SpA* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Vilaras Prek Ciucă

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2010. gada 1. jūlijā.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture ..... II - 3237

Process un lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 3243

Juridiskais pamatojums ..... II - 3245

Par pirmo pamatu, ar kuru tiek apgalvots, ka ir ticis pārkāpts EKL 87. panta 1. punkts .. II - 3246

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3246

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3255

Par pamatu, ar kuru tiek apgalvots, būtisko formas prasību pārkāpums un EKL 87. un 88. panta pārkāpums, jo tika acīmredzami kļūdaini izvērtēts Itālijas iestāžu iesniegtais ekonomiskais pētījums ..... II - 3279

Par būtisko formas prasību pārkāpumu ..... II - 3279

— Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3279

— Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3283

Par acīmredzamu kļūdu vērtējumā saistībā ar Itālijas iestāžu iesniegto ekonomisko pētījumu ..... II - 3294

— Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3294

— Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3297

Par pamatu, ar kuru tiek apgalvots EKL 88. panta 3. punkta pārkāpums ..... II - 3298

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3398

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3302

Par pamatu, ar kuru tiek apgalvots Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punkta pārkāpums un tiesiskās paļāvības principa pārkāpums ..... II - 3309

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3309

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3314

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 3319